

Vergerio, Pietro Paolo (der Jüngere)

Postremus Catalogus Haereticorum Romae conflatus, 1559 Continens Alios
Quatuor Catalogos, qui post decennium in Italia, nec non eos omnes, qui in
Gallia & Flandria post renatum Evangelium fuerunt aediti

Pfortzheimii 1560

N.libr. 57

urn:nbn:de:bvb:12-bsb00039250-8

VD16 K 177

Copyright

Das Copyright für alle Webdokumente, insbesondere für Bilder, liegt bei der Bayerischen Staatsbibliothek. Eine Folgeverwertung von Webdokumenten ist nur mit Zustimmung der Bayerischen Staatsbibliothek bzw. des Autors möglich. Externe Links auf die Angebote sind ausdrücklich erwünscht. Eine unautorisierte Übernahme ganzer Seiten oder ganzer Beiträge oder Beitragsteile ist dagegen nicht zulässig. Für nicht-kommerzielle Ausbildungszwecke können einzelne Materialien kopiert werden, solange eindeutig die Urheberschaft der Autoren bzw. der Bayerischen Staatsbibliothek kenntlich gemacht wird.

Eine Verwertung von urheberrechtlich geschützten Beiträgen und Abbildungen der auf den Servern der Bayerischen Staatsbibliothek befindlichen Daten, insbesondere durch Vervielfältigung oder Verbreitung, ist ohne vorherige schriftliche Zustimmung der Bayerischen Staatsbibliothek unzulässig und strafbar, soweit sich aus dem Urheberrechtsgesetz nichts anderes ergibt. Insbesondere ist eine Einspeicherung oder Verarbeitung in Datensystemen ohne Zustimmung der Bayerischen Staatsbibliothek unzulässig.

The Bayerische Staatsbibliothek (BSB) owns the copyright for all web documents, in particular for all images. Any further use of the web documents is subject to the approval of the Bayerische Staatsbibliothek and/or the author. External links to the offer of the BSB are expressly welcome. However, it is illegal to copy whole pages or complete articles or parts of articles without prior authorisation. Some individual materials may be copied for non-commercial educational purposes, provided that the authorship of the author(s) or of the Bayerische Staatsbibliothek is indicated unambiguously.

Unless provided otherwise by the copyright law, it is illegal and may be prosecuted as a punishable offence to use copyrighted articles and representations of the data stored on the servers of the Bayerische Staatsbibliothek, in particular by copying or disseminating them, without the prior written approval of the Bayerische Staatsbibliothek. It is in particular illegal to store or process any data in data systems without the approval of the Bayerische Staatsbibliothek.

N. libr.

57

N. libr. 3. 7.

— —

<36605726520014

A

<36605726520014

Bayer. Staatsbibliothek

Hist Lit Univ.
2nd. Libr. monis.
P. #~~5~~ 423.

POSTREMVS
CATALOGVS HAERE
ticorum Romæ confla-
tus, 1559.

CONTINENS ALIOS QVA-
tuor Catalogos, qui post decennium in
Italia, nec non eos omnes, qui in Gallia &
Flandria post renatum Euange-
lium fuerunt
æditi.

Cum Annotationibus Vergerij.

R

M. D. LX.

Y 1. 1. 2. 2.

00039250
ILLVSTRI
DOMINO, D. STANIS
lao, Comiti ab Ostro-
rogo, &c.

PAPA quotquot pō
test tormenta ad-
mouet & contor-
quet in nostras Ec-
clesias, quasuidet indies cre-
scere & corroborari per gra-
tiam Dei, Mittamus recen-
sere quæ alijs annis admo-
uerit atque cōtorserit, quæ
sanè non pauca fuerē. Hoc
ipso anno celebrauit in suo
cubiculo unā cum sex dun-

A 2

taxat Inquisitoribus Conci-
lium, quod in nos furēs im-
misit sub nomine Catalo-
gi, ubi scilicet omnes nostri
libri, omnes nostri fratres,
tota nostra doctrina, quan-
ta quanta est, arrogantissi-
me pro hæretica cōdemna-
tur, atque in uniuersum ter-
rarum orbem diffamatur.
An cōquerentur adhuc &
minabuntur nobis illæ pur-
puratæ & mitratæ creatu-
ræ, quòd tyrannum in no-
stris Scriptis atq; Antichri-
stum illum appellitemus?
Sed quonam alio nomine
me-

3

meretur appellari, qui Vni-
uersale Concilium cum to-
ties toti Christiano Orbi
promiserit, nūc Romę clan-
culum; in quodam angulo,
prorsus tyrannicē, nemine
ex nostratis uocato, ne-
mine audito, Conciliabulū
nescio quod, sibi conflarit,
conflatum pari tyrānide &
impudētia euulgarit, adeō-
que ad unguem obseruari
mādarit, interim nihili pla-
nè faciēs quicquid filius Dei
Dominus noster Iesus Chri-
stus mādet atq; præcipiat?
Sic res profecto est, & quæ

A 3

00009250
bestiæ atque portenti illius
tirannici ingenium manife-
stè nobis representet. Cum
autē perutile sit omnes pa-
sim Christi Ecclesias admo-
neri tantæ, tam horribilis,
tam execrandæ tyrannidis,
qua iste perditionis & men-
dacijs filius turpissimè uio-
lata de celebrando Vniuer-
sali Concilio fide, proijcit,
cōdemnat, & pedibus pro-
terit cœlestem doctrinam,
atque adeò Christū ipsum,
putauī mearū esse partium,
ut Conciliabulum seu Ca-
talogum ipsum Romę con-
cinna-

cinnatū & impressum, cuius paucissima allata fuerūt in Germaniā Exemplaria, recudēdum darem, ut pafsim non in Germania modo tota, uerum in Polonia quoq; in Prussia, in Dania, in Suetia, atque in Anglia, quomodo se ergà noltras Ecclesiās Antichristus gerat, quomodo fidem seruabit, quale demū Concilium celebrarit cognoscere liceat. Porrò cum nonnulla in eo paulò obscuriora uidifsem, & quæ, si fuissent aliquibus Annotationibus il-

000 39250
Iustrata, multò maiorē esse
Papę impudentiam atq; ar-
rogantiam contestarentur,
non detrectaui laborē, scri-
psi nōnullas annotationes
perquām libenter, ad com-
modum Ecclesiarū & glo-
riam Dei. Tuę uerò illustri
Dignitati, Stanislae Ostro-
roge, tot heroicis uirtuti-
bus Comes ornatissime, &
de me optime merite, eas
inscribere uolui, ut cū per
te fuerint Polonicis Eccle-
sijs cōmunicatæ, tantò stu-
diosius & maiore autorita-
te atq; attentione legantur,
quòd

quòd tānti uiri nomen gē-
rant in fronte, quòd à tanto
Heroe propagentur. Quid
aduersus istum sceleratissi-
mum Papæ conatum agen-
dum nobis putē, sub finem
annotationum scripsi, qua-
re hic nō repeto, Sed Deum
testor, me ualdè esse sollici-
tum, qua uia, quáue ratio-
ne possim (pro mea tenui-
tate) prodeſſe ueſtris potif-
ſimum Ecclesijs, quas oro
ad unam omnes, ut me Pa-
tri nostro cœleſti suis preci-
bus assiduè commendent.
Tubingę die 12. Sep. 1559.

Vergerius.

00039260
ANNOTATIONES
Vergerij.

V M ante decenniū Papæ animaduertissent in Italia quoq; Euāgelij facem (licet exiguam) accensam esse, & libros non nullos ex eo genere circumferri, quos ipsi (pro summa eorum cum Deo & Christo inimicitia) summē oderunt, Sarbonistas atq; Louanienses imitati, Catalogum conscripserunt, in quo paucos quosdam, uix L X X. notarunt & condemnarunt. Contra hunc, qui omnium primus in Italia prodijt, nouum scilicet monstrum, anno scilicet 48. Venetijs impressum, scripsi quædam Italice & reprehendi illorum non modò impietatem & blasphemias, sed inscitiam quoq; singularēm. Quare haud multò post anno scilicet 1552. alterum Florentiæ promulgarunt, in quo emendauerūt quidem (quod fuissent à me moniti) nonnullos errores, sed nouos & quidem ualde pudendos admiserunt. Cum uerò contra hanc quoque stylum acuere zelus gloriæ Dei me impulisset: ecce tertiu conuinçarunt anno 1554. Mediolani, emenda-
tis qui-

tis quidē aliquot ex erroribus, quos ego indi-
 cauerā, sed additis interim nonnullis nihilo
 deformioribus quām fuerant priores. Quid
 multa? Quartum quoq; Venetijs eodem an-
 no 1554. ediderunt, quem cum uidelicet no-
 uis quibusdam ineptijs atque stultijs & pe-
 né furoribus refertum, hunc quoq; excipien-
 dū putauit meo scripto, non Italico amplius,
 sed Latino. Postremō hoc ipso scilicet anno
 1559. Romæ fabricarūt quintum, Vide pro-
 teruam & blasphemam hostium Christi di-
 ligentiam, nihil in summa faciunt reliqui, ni-
 hil intentatū, nihil inausum relinquunt, quo
 cœlestem doctrinam pessundare, suam uero
 stabilire possint. In hoc igitur postremo quē
 dixi Catalogo reliquos omnes, supra connu-
 meratos, nec non Sorbonicos quoque & Lo-
 uanienses comprehendērunt, sane illud anti-
 quum mirifice obtinentes, ut correctis ali-
 quot ex erroribus à me monstratis, rur-
 sus in alios grauiores & putidiores multo se-
 se demergerent, ut magis ridiculus magisque
 blasphemus sit hic postremus quām alij om-
 nes, id me facile indicaturum spero. Quare
 cum in eo hæc condemnentur inter alia.

¶ Exemplum literarum dici 4. Ian. 1550.

- 00009250
2. Io. Casæ Poemata.
3. Discursus super flosculis V. Francisci.
4. Pontificij Oratoris legatio in Comitijs
Norembergensibus.
5. Centum Grauamina.
6. Consilium de emendanda Ecclesia.
7. Boccatij decades.
8. Dantis Monarchia.
9. Quædam loca magni momenti ex Fran-
cisco Petrarcha.
10. Federicus Fregosius.
11. Lucas Gauricus.
12. De his inquam, paucis agam, ac de Libel-
lo cui titulus: Sacræ Cesareæ Maieſta-
tis declaratio, quomodo in negotio
Religionis per Imperium usq; ad de-
finitionem Concilij generalis uiuen-
dum sit, in Comitijs Augustanis 15.
Maij, Anno 1545. proposita & publi-
cata, & ab omnibus Imperij ordini-
bus recepta: Hunc enim Libellum a-
ſtute prætermiserunt, tametsi ſenti-
ant ſe ab eo grauiter, in duobus præ-
ſertim puntis, urgeri.
13. Agam præterea de uerſionibus Biblio-
rum, in quibus condeinrandis maio-
rem

rem sanè, quām in alijs Articulis rabiem præ
se tulerunt. Postremo de Confessione Vuit-
teimbergica, in qua etiam condemnāda pror-
fus tyrannicè egerunt. Ac ne diutius morer
ab eo, quod primum fuit incipiam:

Paulus III. anno Virginei partus 1548.
pridie Cal. Sept. tres in Germaniam Episco-
pos, qui noua quadam legatione fungeren-
tur, misit, hi fuerunt Fanensis, Veronensis, &
Ferentinus, titulus legationis erat: Pro redu-
ctione multorum populorū Germanicæ na-
tionis, qui ab unione Ecclesiæ se separaue-
runt. Magnam ergo hi Germaniæ partem lu-
strantes offerebant conditiones ijs qui redu-
ci & Papatui rursus inferi uellent. Conditio-
nes erant paucæ quædam eæque perridiculæ,
Quòd scilicet gratis absoluturi essent à pœ-
nis, quas grauissimas fuissent omnes comme-
riti, maximè illi, qui cum uncti fuissent, uxo-
res tamen duxissent, quibus tamen ipsis ue-
niam quoque essent daturi, dum uera & non
simulata pœnitentia humiliter postulassent,
recipi ad ortodoxam fidem, reiectis & expul-
sis tamen prius uxoribus sic de facto sibi con-
iunctis & copulatis (sunt uerba ex ipsa bulla)

00039250
,, Quod essent concessuri, ut Quadragesima ali-
,, bus alijsque anni temporibus & diebus, qui-
,, bus efsus ouorum & carnium effet prohibi-
,, tus, butyro, caseo, & alijs lacticitijs, insuper di-
,, Etis ouis & carnibus (adhuc sunt uerba Bul-
,, lae) uti & uesci liceret, Quod essent numerum
dierum Festorum aliquantulum diuinatu-
ri, Quod permisuri, ut possent Cœnam Do-
mini integrum sumere, & postremo non exi-
guam liberalitatem (de alieno tamen) pollice-
bantur his qui Ecclesiarum uel mobilia uel
immobilia bona possiderent, transfigendo sci-
licet cum illis & donando aliquam partem.
Hæ in summa erant conditiones. At cum an-
xiè plurimis eas obtulissent, diuque in Germa-
nia hæsissent, tandem qui reduci uoluisset in-
uentus est nemo, imò cum risui & ludibrio
omnibus fuissent, Romam magna cum igno-
minia ferè exibilati reuerterunt. Quare scri-
psi ad fratres Italiæ Epistolam haud sanè lon-
gam, uix unius folij, cum qua una misi exen-
plum Bullæ, quod, Deo uolente, potueram
(non tamen sine difficultate) affequi, ac con-
ditiones quas tres Episcopi obtulissent, om-
nemque stultissimum eorum conatum nar-
ratione mea detexi: Videor enim mihi memi-
nisse

00039250
 nisse uix quicquam aliud in hac causa stultius
 à Papistis actum, cum tamen multa impuden-
 tissime egerint. Quare cum nūc hos cemeti-
 pios pudeat legationis atque Bullæ, meam E-
 pistolam, quæ de utroque certiorem redde-
 bat Italiam, condeinnarunt, dirisque deuo-
 uerunt, ne quis eam amplius legere audeat.
Quocirca nemo iam ignorabit, quorsum in-
 scriuerint in catalogo exemplum mearum li-
 terarum diei **4.** Ianuarij datarum 1550. Sed
 cum uideam eos metuere, ne inepta & futile
 illa legatio magis magisque per Italiam diuul-
 getur, agedū, non deero officio meo, ac non
 dubito, quin magis possim ego uel solus rem
 denudare, quam illi tam multi contegere at-
 que celare.

2. Ioannes Casa Archiepiscopus Beneuen-
 tanus, in tota Venetorum ditione, Pauli Pa-
 pæ **III.** Legatus, conscripsit eius mandatu
 primum, de quo dixi, Catalogum, is autem,
 cum esset non inelegans Poeta, uersus quoq;
 Italicos quosdam ediderat apud Traianum
 Nauium Typographū Venetijs impressos, in
 quibus celebrauit laudes (oro boni cōsule pie
 lector, tametsi, quod aures tuas merito offen-
 ges; audies) celebrauit inquam (inuitus recito

0039250
iterū oro, ut ignoscas) laudes uitij pessimi ille
tépore editis suo nomine carminibus, aut ce
te tunc primū innotescere & conspici cœptis
in quibus homo sanctus semel atque iterum
affirmare non exhorruit, illud esse diuinum
opus & diuinam artem, seque ea mirum in
modum imo ea sola delectari. Hunc ergo im
purissimum satanicū inque Archiepiscopum
sæpiissime in meis, præsertim Italicis scriptis,
pro uirili exagitaui, Papisque exprobraui, qui
talium monstrorum opera in legationibus
uterentur, quin ea uellent Ecclesijs præser
tim difficillimis his temporibus pro cœlestis
doctrinę iudicibus in Concilio obtrudere.

Quare nūc Paulus III. importunitate mea
uictus (ut arbitror) autorem execrandissimi
illius poematis cōdemnauit tandem. Verum
quid? inferuit huiusmodi portentum in eo
ipso Catalogo, in quo doctrinæ filij Dei pro
pugnatores recensentur: Sunt enim Anti
christus horribile 'lud atque abominabile
scelus eodem loco & numero habendū esse,
quo cœlestis, quam profitemur, doctrina.
Sed quotus quisque intelligere potuisset de
hoc agi, si duntaxat uerbula illa legisset Ioan
nis Casæ poemata? Verum iam pergamus.

Vix

Vix ulla fuit unquam crassior fabula &
 ocentior Ecclesiæ Dei impostura, quām quę
 le stigmatibus Franciscanis Papistæ, ut adi-
 herent Christo gloriam, confinxerunt: Hanc
 autem magis exornarent commendarentque in
 inuodam libello, qui Italica lingua per Italiam
 circumfertur, cui est titulus: Flosculi Sancti
 Francisci, affirmare blasphemii homines non
 sunt ueriti, Franciscum fuisse alterum Chri-
 stum, qui stigmatibus sibi ab Angelo quodā
 in quadam solitudine impressis, semotis arbī-
 teris (Nemo enim fuit qui ea unquam uiderit,
 & tanta est Papistarum cœcitas, tantus fu-
 or, ut ea diuinis honoribus colant) possit ser-
 uare à morte æterna uiros, qui uixerunt à
 tempore Francisci usque ad finem mundi:
 Aliunt enim, Christum illos duntaxat seruaf-
 è, qui fuissent usque ad tempora Francisca-
 na. Deinde addunt, Virginē filij Dei matrem,
 merito suę uirginitatis seruasse mulieres quę
 uixerunt usque ad tempore cuiuspiam Clare
 nonialis Franc. contemporaneæ, quòd eam
 Papę canonizarint (ut uocant) quam sanctam
 appellant, Claramuero eiusdem uirginitatis
 merito in suo ipsius corpore renouatæ (sic
 iugantur) eas seruasse, quæ essent usque ad

finem mundi futuræ. Quam putidissimam
 atque horribilissimam, post natos homines,
 blasphemiam atq; hæresim. Ego cum essem
 ex Italia discessurus, exagitaui scripto Italico,
 cui titulum dedi : Discursus super libello, cui
 titulus Flosculi Sancti Francisci, nec tamen
 nomen inscripsi meum, nihil certe metuens
 minus, quam ut illa defenderent, quin mihi
 persuaseram fore, ut quandoquidem exortus
 esset sol Euangelicus, qui plurimos excitasset,
 illico dexterè curarent suppressendum tan-
 tum scelus. Sed ecce in tribus perpetuis Ca-
 talogis, ut in hoc postremo quoq; meam scri-
 ptionem & accusationem pro Lutherana at-
 que hæretica impudentissime & sceleratissi-
 me condemnarunt. Quod nemo non uidet
 perinde esse, ac si clamassent, cum tu audeas
 negare uera esse quæ nostra Rom. Ecclesia cre-
 dit & mandat, ut alij quoque de stigmatibus
 Franciscanis credant, tuum, in quo de his scri-
 psisti librum tanquam hæreticum, semel, ite-
 rum, tertio & quarto pronunciamus. Et ad-
 huc erit quisquam, qui sibi persuadere queat
 istis Ratis atq; unitis esse uel tantillum cordi
 gloriam Dei? & serio eos cupere vindicatam
 ab abusibus erroribusque Ecclesiæ? Quis ue-

ro dicēdus fuerit intolerabilis error, quæ hæ-
resis infanda si ea non est, quæ filij Dei D. N.
Iesu Christi pretiosissima uulnera habent
eodem numero atque loco, quo fabulosa &
maledicta Francisci stigmata? Proh inauditā
blasphemiam atque scelus. Pergamus.

4. Adrianus Papa VI. Flandrus, Episcopo
Aprutino, suo ad Norembergensia Comitia
internuncio formulā actionis dederat, in qua
nonnulla fuerunt nō inepta neq; impia: Aie-
bat enim se scire in illa Rom. sede aliquot iam ,
annis multa abominanda fuisse, & omnia esse ,
in peruersum mutata (sunt uerba ex ipsa for- ,
mula)deinde addebat, non mirū esse, si ægri- ,
tudo à capite in membra, à summis pontifici- ,
bus in alios inferiores prælatos descenderit, ,
omnes prælatos Ecclesiasticos declinasse u- ,
numquenq; in uias suas, nec fuisse unum qui ,
faceret bonū. Et paulo post, se omnem operā ,
adhibiturū, ut primū Rom. curia, unde nimi- ,
rum omne malū processisset, reformatur, ut ,
sicut inde corruptio in omnes inferiores e- ,
manarit, ita etiā ab eadem sanitas & reforma ,
tio omniū emanet. Hæc quoq; sunt ex formu ,
la. Postremo etiā hæc, mirari neminē debere, ,
si nō statim omnia errata et abusus emēdatos ,

uiderit, nimium enim inueteratum esse mor-
 bum, nec simplicem, sed uarium & multipli-
 cem. Internuncius ubi omnia hęc in frequen-
 tibus comitijs clara uoce pronūciasset, ipsam
 actionis formulam protulit deditque Sacri
Imperij Principibus, ad quam illico responde-
 runt, se per magna lętitia affici, quòd tandem
 unum ex omnibus Papis audiant, qui uolue-
 rit fateri, plurimis annis grauiter multisque
 modis peccatum esse Romæ, & inde à Ponti-
 ficio culmine malorum omniū omne atque
 lucem ad inferiores omnes Ecclesiarū præfe-
 & os defluxisse, Nemine esse qui suum faciat
 munus, aberrasse omnes, et ne unum quidem
 ex omni numero culpa uacare, & in primis il-
 lud gratū erat, quòd polliceretur se uelle er-
 rores atq; uitia tollere. Repetierunt, inquam,
Principes ex instructione uerba aliquot, non
 modo sensum, tam præclaram confessionem
 accipientes atq; exosculantes.

Postea addiderunt multa reuera graua-
 mina & incommoda nationi Germanicæ à
 curia Romana illata fuisse (sunt ipsamet Prin-
 cipum uerba) Ad hęc internuncius (cius quo-
 , que uerba recitare operæ pretium est) si in a-
 liquibus Germani populi sunt à curia Roma-
 na gra-

na grauati, illud declarent: Nam semper Apo-
stolica sedes, quæ est mater piissima omnium
oppressorū, parata erit illos subleuare ac pro-
uiribus iuuare & tueri. Quare Principes ab
internuncio prouocati atq; inuitati centum
illa, quæ passim extant grauamina, protule-
runt, petieruntque ut ea Romam secum af-
ferret. Contigit hoc anno M. D. XXII.

Cum ergo Pontifices, qui Adriano suc-
cesserunt, iniquissimo animo tulissent, quod
is in actionis formula de Romana Ecclesia ea,
quæ supra recitauimus, confessus fuerit, quod
que per legatum petierit, ut proferentur gra-
uamina, cumque nihil minus cogitent, quam
errores atque uitia emendare, nihil minus
quam oppressam tam indignis modis Germa-
niam & reliquas Prouincias subleuare, imo
uelint in pristina tirannide exercenda magis
quam unquam antea perseverare, nunc reie-
cerunt tum omnem illam Adriani legatio-
nem, tum centum illa grauamina inter hære-
tica scripta, graue supplicium comminantes
omnibus, qui illa legerint, aut domi habue-
rint. In nunc & spera emendationē ab istis An-
tichristis. Proh Deum atq; hominum fidem,
quid potuit ab illis fieri insolentius? quid ma-

00039260
gis tyrannicum? quodque magis declararet
eos (si totus collabatur orbis) uelle pedibus
Germaniam & totū orbem proterere, atq;
in idolomaniarum abominationumque sen-
tina, projecta genuina Christi doctrina, con-
tinere.

6. Est non dissimilis locus (nisi forte absur-
dior atq; enormior) in hoc blasphemico Cata-
logo. Paulus III. ex omni Episcoporu & Car-
dinalium numero nouem deligit, quibus gra-
uissimis uerbis mandauit, ut Ecclesiæ mor-
bos accurate circumspicerent, & nulla, aut
ipsius Papæ, aut cuiusquam alterius habita-
ratione sibi demonstrarent, iure iurando eos
obstringens, addita etiam excommunicatio-
nis pœna, ut magno silentio rem agerent.
Quocirca deliberatione habita, libello com-
prehenderunt morbos nonnullos, sed ex le-
uioribus, neq; enim ad uiuū, hoc est, ad cor-
ruptas speciatim doctrinas manus admove-
runt, tametsi usi fuerint aliquando uerbis
paulò liberioribus, Scripserunt enim:

„ Ecclesiam Christi iam pridem collapsam
„ esse apud eos.

„ Papas coaceruare ad desideria sua magi-
„ stros prurientes auribus, non scilicet ab illis

ut discant, quod facere ipsos conuenit, sed ut „
illorū studio & calliditate ratio incatur, qua „
breuiter quodlibet liceat. „

Per eosdem Papas, Cardinales, atq; Epi- „
scopos blasphemari nomen Christi inter „
gentes. „

Indignissime atq; impiissime facere eos, „
qui prætextu potestatis Clauium pecuniam „
emungant, contra apertissimū Christi man- „
datum: Gratis accepistis, gratis date. „

Ordinationes Clericorum, Præsbytero- „
rum præsertim fieri apud illos incredibili ne- „
gligentia, atque ordinarij improbos rudes- „
que asinos. „

Exerceri nundinationes Sacerdotiorum, „
siue beneficiorū omnino Simoniacas ac fla- „
gitiosissimas. „

Cardinales æstuarare ambitione atque a- „
uaritia, ambire à Regibus & Principibus E- „
piscopatus, alere factiones, bella ferre. „

Episcopos creari nulla neque eruditione, „
neque uitæ honestate commendabiles, ut „
qui desertis atque contemptis Ecclesijs ou- „
būsque Christi sibi cōmissis, huc illuc otiose „
per luxum uagentur. „

Penitentiariam atque Datariam (sic „

„ enim uocant) sceleratissimum quemq; Cleri-
 „ cum, eundemque nebulonem pecunia preſti-
 „ ta absoluere, atque ordinarij iuris dictione
 „ eximere.

„ In monasterijs tam uirorum quam mulie-
 „ rum horrēda fieri flagitia, quo in loco etiam
 „ de pueris (proh pudor) qui apud Monachos
 „ degunt, fit mentio, quos Theatinus ex illis
 „ fornicibus summouendos ipſe censuit.

„ Vrbem Romanā refertam esse mulieribus
 „ impudicis atq; ſcortis, quæ uestitu omnique
 „ apparatu cætero nihil differant à matronis
 „ honestis, quæq; dum per medium urbem mu-
 „ lis uehuntur, Sectatores habeant in luce me-
 „ dia, primi nominis Cardinalium familiares
 „ atque domesticos.

„ Vigere in urbe odia & factiones, Christi
 „ nomen tam ē cordibus hominum quam ope-
 „ ribus eorum abolitum esse.

Hunc ergo libellum ipſi delecti Cardina-
 les atque Episcopi Paulo III obtulerunt, qui
 in summa nihil emendauit proſus unquam,
 ut fuit reuera omnis correctionis impatiens,
 si quis unquam Paparum fuit. Quid enim Ec-
clesiam emendaret homo epicureus? Accidit
 ut libellus, licet Pontifex totū illud negotium

arca-

arcانum (ut dixi) esse uoluisset, opera tamen Nicolai Archiepiscopi Capuani, postea Cardinalis facti, natione Bohemii, astutissimi Monachi, qui illud Consilium irridebat, in Germaniam ciminarit, de quo statim Lutherus primūm deinde Ioan. Sturmius scripsit, dein de ego quoq; non semel & alij etiam insuper.

Cum ergo Paulus IIII. sensisset sibi ac suæ Rom. Synagogæ inflicta esse atque infligi cotidie ex isto libello uulnera non leuia, propter liberiores scilicet illas, quas recitaui, uoces & confessiones, hunc quoq; libellum (si Deo placet) proiecit nunc inter eos quos uelit à nemine deinceps legi, hoc est inter hæreticos. Sed quod caput est & pluris quam omnia, ipse met Paulus IIII. fuit unus ex præcipuis qui concinnarunt & dictarunt libellum. Quis non stomachetur? Quis non horrefeat? cum tantam insolentiam, tantam tyrannidem audiat? haud dubie putat omnes nos caudices esse, aut stipites, qui ista non fuimus intellecturi & euulgaturi, fortassis etiā in omnem posteritatem, ad gloriam Dei, & ad perpetuam ipsius Antichristi infamiam. Sed quis possit satis mirari etiam confidemtiam & impudētiā illam incomparabilem:

B s

Cum enim in suum Catalogum legationem,
 de qua supra dixi, retulerit, & centum graua-
 mina, deinde etiam consilium delectorū Car-
 dinalium sibi constáter persuasit fore, ut ne-
 mo deinceps ausurus esset legere, imò ut cre-
 derentur omnia fuisse à nostratibus confi-
 eta, hoc sperauit ueterator, At legatio & cen-
 tum grauamina sunt in Archiuis Sacri Rom.
 Imperij inserta, inde (si quis dubitauerit) co-
 gnoscere licebit an sint à nostratibus confi-
 eta, Consilium uerò de emendanda Ecclesia,
 cum anno 1538. prodijset, semper deinde in
 manibus omnium & in luce uersatum est,
 multorum telis undique impeditum (ut dixi)
 & nemo interea unquā uel somniauit esse à
 nostris confitū. **Quin**, cum Sturmius de eo
 scripsisset, & modò ad Sadoletum, modò ad
Contarenum Cardinalem, qui fuerunt ex au-
 toribus oratione conuersa petijset, quam ob-
 causam non grauiora Papæ petenti common-
 strassent, cur non responderunt ipsi, aut quis-
 piam alius ex tā multis propugnatoribus Pa-
 pisticis, nescimus Sturmi quid dicas, nos nul-
 lum libellum Papæ dedimus in hoc genere,
 uide ne tibi finxeris. Dicam amplius. D. Bren-
 tius in Prolegomenis prudenter exprobrat

Afogo

Afsto astruenti Romæ esse perpetuam suc-
cessionem Apostolorū, ex eodem libello uer-
ba non pauca, & tamen tantum abest, ut Afo-
tus (qui est rerum Papisticarum non imperi-
tus: Nam diu Romę, diu apud Card. Dilingen-
sem substitit) neget, eum libellum fuisse man-
datu Papæ ab his quos dixi conscriptum, ut
etiam disertissimis uerbis confirmet reuecrā
scriptum fuisse & ab illo testimonium petat,
& audire quidem est operæ pretium quid de
eo dicat. Hæc sunt Afoti, Delecti Cardina-
les à Paulo III. ad consultandū de Rom. Cu-
ria & Ecclesia emendanda libera & sincera
ueritate, prout sibi iniunctum fatentur, signi-
ficat ei grauiissimos morbos, quibus iam pri-
dem Ecclesia Dei & præsertim Romana Cu-
ria laborat.

An non mendatij suū Papam conuincit,
qui audet negare, illum libellum Romæ Pau-
lo III. mandante, à se atque alijs quibusdam
delectis Cardinalibus & Prælatis fuisse con-
scriptum, & propterea condemnat? Nam cur
alioqui condemnaret, & ne legeretur prohi-
beret? Sed quale testimonium Afotus ex eo
petat, hoc quoque uideamus. Ait Spiritum
qui in Prophètis fuit, cum arguerent uitia po-

,, puli & Sacerdotum & dicearent à planta pe-
,, dis usq; ad uerticem non est sanitas, eundem
,, se in his Cardinalibus & Prælatis agnoscere,
,, quare lætandum esse quòd Romæ sit uerus
,, sensus malorum, nec desint uiri gementes &
,, dolentes, super cūstis abominationibus quæ
,, fiunt in medio eius. Hæc Asotus. Ad quæ
primum respondeo, me non negare quin Ro-
mæ (ut etiam in tota Italia) sint nonnulli, qui
& bene de nostra doctrina sentiant & inge-
miscant, quòd uideant Papas non definere
eam persequi, sed horum dolores & gemitus
comprimuntur atque deuorantur, nequa-
quam literis mandantur. Non enim audent
tales uero dolores & gemitus quales in istis
delectis Cardinalibus atque Episcopis legi-
mus, qui scilicet conscribuntur aio esse simu-
latos atque hypocriticos, quod ex eo apparet
quòd nihil unquam emendant, imò in dete-
rius proficiunt, licet aliquando fateantur Do-
mino cogéte & eas confessiones extorquen-
te in ipsorum infamiam atq; perniciem, opus
esse emendatione: sunt enim ex eo genere, de
quo inquit filius Dei, dicunt & non faciunt.
Quæro ab Asoto, si quis in adulterio & in
pessimo fœnoris genere exercendo uitam du-
ceret,

ceret, accusaret tamen se apud homines aliquando quod pessime agat, quod uelit exterrimis illis peccatis atque cœno emergere, nec emerget tamen unquam, sed in eisdem pertinacissime hæreret, an is habere uerum sensum peccati, uerum gemitum & dolorem dicendus esset? Nihil certe minus: Nam qui uere gemit & peccatum sentit, à peccato regnante discedit tamen aliquando. Quod si minime discedat, simulatum atque hypocriticum illius dolorem & gemitum esse quis non intelligat? Deinde alio modo respondeo, Si Asotus lætabatur apparere in illo libello aliquem sensum malorum, ueros gemitus & dolores super abominationibus, desinat nūc lætari necesse est, cum suum idolum, suus Pa pa pronuntiarit, libellum esse à nobis confitum, negat ergo in se fuisse ullam unquam sensum peccati, negat ingemuisse & doluisse. Sed ualeat Papa cum suæ negatione impudentissima, & Asotus cum sua Sophistica & cum sua adulacione, qua non puduit illum dicere eundem esse spiritum Romæ in illis delectis Cardinalibus, qui in Prophetis fuit, scilicet ō grauem exploratorem spirituum. Vetus aggressum reliqua.

Ioannes Boccatius, patria Florentinus,
 diem suum obiuit anno 1313. sepulta tunc
 iacuisse bonarum literarum studia nemo ig-
 norat, & nihilominus tanta fuit Boccatiani
 ingenij uis atque præstantia, ut in eruditissi-
 mum summumque uirum euaserit, is multa
 Latine, multa Italice scripsit, uerum non pa-
 ri fœlicitate: Nam, ut in soluta oratione Ita-
 lica palmam tulit, & eodem in pretio habe-
 tur, quo apud Latinos Cicero, apud Græcos
 Demosthenes, ita in Latinis parum omnino
 fœlix fuit. Inter alia Italica scripsit librum,
 cui dedit titulum, Decameron, quod decem
 diebus narrantur centum partim historiæ,
 partim parabolæ aut fabulæ. Hunc ergo Pa-
 pa nunc primùm inter Lutheranos libros
 connumeravit, non sine magno (ut spero) re-
 nascentis per Italiatn purioris doctrinæ fru-
 etu. Deo ita mentem Antichristi obcœcam-
 te: Cum enim tota Italia nunc sit, plus quam
 dici possit, eloquentiæ suæ linguæ dedita, ut
 permulti magnam sibi gloriam inde compa-
 rarint, tota nūc aduersus Papam accensa est,
 cumque non possit ferre, cipi sibi tam excel-
 lentem magistrum, plurimi sunt, qui nolue-
 rint ē manibus eum deponere, neq; illis suo-
 rum

rum Principum,puta Venetorum,Ferrariensis, Florentini, Mantuani, Vrbinatis & Parmensis Ducis tutela (quod ad Boccatium fātem attinet) atque patrocinium (ut quidem audiuiimus)deest. At quod caput est, qui adhuc ignorant statū huius causæ, & quæ nam ea sint, quæ nos in Romana Ecclesia reprehendamus,hac oblata occasione, id haud dubie intellecturi sunt: Neque enim deesse puto, qui dexterè submoneant, cur Boccatius ex improviso sit Papæ proscriptus hæreticus. Quare hæc futura est quædā ueluti prædicatio, qua nonnulli ad cognoscendam ueritatem excitetur,mirabili Dei consilio. Scripsi ego ea de re nuper admodum libellum Itala lingua,atq; operæ pretium puto hic quoque nonnulla proferre ex ijs, quæ Papa non potest ferre in Boccatio.

Statim in prima fabula false ridet, & quidem summa dexteritate, sanctos Papisticos, qui scilicet per hypocrisin uenantur sanctitatis opinionē, cum aliquando sint omnium mortalium nequissimi,ridet quòd ad eorum sepulchra afferantur postea tabellæ, statuæ, & candelæ pro acceptis beneficijs. Est enim

00019260
revera merus paganisimus, ante omnia eorum
apud Deum, qua Papistę tantopere delectan-
tur, intercessionem ridet, cum ait, nihil re-
ferre, fuerint ne revera boni & sancti uiri,
an fortassis maximi nebulones hi, quorum
opem atque intercessionem apud Deum im-
ploramus: Respiceremus enim Deum ad bonam
intentionem, & nihil eum facere, si erramus
in cognoscenda eius uoluntate atque doctrina,
ubi rursus taxat Papistas, quorum haec est
perpetua oratio, nihil scilicet referre, si quod
filius Dei docuerit ignoremus, licere uero
nobis alios cultus fingere pro arbitrio.

Inducit Monachum, qui dicat, Papas, Car-
dinales, & Episcopos non peruenire ad salu-
tem per doctrinam istam quam palam uide-
mus eos seruare, sed aliam habere penes se,
quam clanculum obseruent, neque alijs faci-
le communicent. Quid potuit uerius dici,
eos per istam, quae illis palam est in usu, non
posse seruari? quam scilicet Boccatus quoq;
uisus est nouisse, non nisi fucum & umbram
esse.

Alium inducit Monachum, qui mire ex-
agitat reliquias, ut appellant: Ait enim se attu-
lisse ex Oriente non nihil ex sono Campana-
narum,

quæ erant in templo Salomonis, deinde ut e-
mentita Francisci stigmata perstringeret, in-
ducit eundem Monachum, qui pro contione
dicat: Angelo Seraphino excidisse capillos a-
liquot, cum Francisco apparuisset stigmata
impressurus, quare illos capillos quoq; habe-
re penes se inter alias reliquias. Quis non ui-
det quorsum componat sonum Campanarū
cum stigmatibus Francisci, & cum capillis
Angeli? nimirum quia ut nullus fuit in tem-
plo Salomonis campanarum usus, qui admo-
dum recens est, ita fabulosa quoque sint, que
ab Angelo Seraphino, quod scilicet Franci-
sco Christi uulnera impresserit, credit Rom.
Ecclesia.

Alibi narrat fabulam de Abate, qui cum
maritum rusticæ cuiuspiam mulieris, cuius
amore erat captus, detinuisset aliquandiu in
obscurissimo carcere, cum tandem emitte-
ret, persuaserat illi, quod in Purgatorio fuis-
set, ubi de Missis, de pane, & uino quod pro
mortuis offertur, & de candelis quæ ad Mis-
sas accenduntur, falsissima quædam recitan-
tur, ut qui fabulam illam attente legat, si non
sit ineptus, facile uideat Boccatium uoluisse
declinare, quibus artibus Monachi inuexe-

Tint confirmarintq; opinione de purgatorio.

Hæc & complura alia Boccatus, sed mira
(ut dixi) dexteritate, aliud enim agere vide-
tur, ita ut nulla unquam fuerit uel leuis de eo
suspicio, quod à Romana Ecclesia dissenserit,
ut reuera dissensit, Sed cum animaduertisset
hominum gustum, propter febrim & phre-
nem, qua laborabant præposteriorum doctri-
narum atque falsarum, esse corruptum, atq;
idcirco abhorrere eos à ueritate imbibenda
ut potè amara, ut quidem solet esse carnali-
bus, Boccatus addendum putauit mel fabu-
larum, ut amarore non nihil mitigato allice-
ret ad bibendum, quemadmodum uetus ille
Poeta cecinerat:

„ Ac ueluti pueris absinthia tetra medentes,
„ Cum dare conatur prius ora & pocula circū
„ Aspirant dulci mellis flauóque liquore.

Quin cum metueret etiam sibi à Paparū
tyrannide, non est ausus aperte & libere, ut
nos facimus, superstitiones idolomaniásque
perstringere. Cum ergo caute & dextere e-
gisset, nec fuisset à quoquam ante hæc tempo-
ra obseruatus aut reprehensus, nunc usque
adeo agitata & uentilata est causa, usq; adeo
clamarunt, usq; adeo detonarunt nostrates,
ut Pa-

ut Papa cum suis, ut illū pro Lutherano tandem agnosceret & persequeretur, fuerit excitatus. Sed quicquid conatus fuerit, non excutiet certe librum ē manibus meorum Italicorum, utpote quem ob singularem eloquentiam perinde amant, ac suos (ut dici solet) oculos & nunc magis sunt amaturi, quia Rasis & unctis, qui apud eos iam dudum sunt exosi, tantopere uidcant displicere. Progrediamur ad reliqua.

Dantes Aliger etiam Florentinus patria, ferè contemporaneus Io. Boccatij, summus Philosophus, summusque Theologus, Italice multa, paucissima Latine scripsit, uix libellum de Monarchia: Cum enim in ea tempora incidisset, quibus Ludouicus Bauarus Cesar à nonnullis Papis per plurimos annos durissime uexabatur, quod se & Rom. Imperium illis subiucere aliquādo recusasset, arrepto calamo, liberē quid in eo sentiret testatum reliquit, quod etiam Marsilius Patauintus fecit eodem tempore, scripto libro, cui dedit titulum: Defensor pacis, quin & Petrarcha aliquid de eo, in quadā ad Nicolaū Laurentij Epistola, qui se Tribunū Augustū appellauit, ac non modo Dantes, Marsilius, & Petrarcha,

Sed Gulielmus Ockam quoque (is Franciscanus fuit, sed accerrimus Scotti impugnator) scripsit contra hunc Io. Papam, Luduici hostem, uchementem librum, in quo de paupertate Christi & Apostolorū agit. Iam Dantes articulos tres disputat: Num sit ē Christiani orbis, ut unus existat iustus Imperator & Monarcha. Num officium atque honor Imperij & Monarchiæ de iure sit penes populum Romanum. Num Monarchia atque Imperium pendeat à Papa atq; ex Romana Ecclesia. Definit autem partim Philosophicis, partim ex sacris literis petitis Argumentis, ē re Christiani orbis esse, unum existere iustum Imperatorem, officium Monarchie penes populum Rom. esse. Denique imperium immediate à Deo, nequaquam à Papa, uel à Rom. Ecclesia pendere. Atque hoc est quod Papam pessime habet: Nam imperiū à se pendere, & sibi omnino subesse affirmat, & propterea nunc cum Ferdinando Cæsare iniustissime litigat, ut nondum uoluerit cum pro Cæsare agnoscere: Cū enim Carolus Quintus Cæsar in manibus amplissimorū septem uirorum aut Electorum Imperium resignavit, ait Papa debuisse eum in suis manibus re-signa-

signare, quare addit: Aut Ferdinandus à me
 acceptam ferat dignitatem, non enim recuso
 dare, aut non sum illum pro Cæsare habitu-
 rus. Hoc etiam in libello Dantes aliquoties
 Rom. Pontificem cum toto ipsius grege pro
 dignitate accipit. Ait enim eū esse uerē Theo-
 logiæ rudem, ut decretalista, non Theologus
 dicendus sit, Ait ambitionē & auaritiam ex-
 tinxisse in illis rationis lumen, ut nihil sit ipsis
 impudentius, Ait quōd cum sint iniquitatis
 & diaboli filij, iactent se Ecclesiæ Dei filios,
 qui ut cōmodius queant perficere, quęcunq;
 libido suggerit, opprimunt matrem, ejciant
 fratres, nec possint iudicem pati. Quid potest
 de illis uerius dici? quid magis apposite? op-
 presserunt enim eam Ecclesiam, quam nobis
 filius Dei ceu matrē dedit, exturbant, & pro-
 ijciunt non modo in exilia, sed in ignes quoq;
 eos, qui ueram matrem subleuatam, atque in
 pristinam dignitatem restitutam uolunt. De-
 niue aiunt se uelle, ut solis sibi liceat omnes
 Ecclesiæ, omnem religionem pro sua libidi-
 ne iudicare, se autem minime posse iudicari à
 quoppiam mortalium. Quare nonnulla sanē
 præclara attigit Dantes, quanquam nonnulla
 etiam insunt, quibus appareret, illum nondum

00039260
satis fuisse uera fide & spiritu Dei illustratū
in omnibus articulis cognoscendis, utinam
in nostra tempora atque in hanc diuinę do-
ctrinę lucē incidisset excellens illud ingeniuū.
Huius libelli mentionem facit Bart. in L. Di-
ui. S. præfides. ff. de requirendis reis, ubi in-
quit eum ferē damnatū fuisse hærefeos post
autoris mortem. Hunc ante 60. annos in Ita-
licam linguam conuertit Marsilius Ficinus,
magna eruditione atq; autoritate uir, cuius
uerionē habeo, Illud est certum, nunquam
fuisse typis excusum, & apud paucissimos re-
periri, ego non sine difficultate potui adipi-
sci. Et nihilominus usque adeo metuunt sibi
Papæ ab isto libello, qui nondum prodijt, ut
cum in quatuor Catalogis semper condem-
nariint. Satis de Dante, quæ fortassis nō erant
omnibus obuia, ut pauci intelligere potuiscen-
t quid condemnarit Papa, cum illius Mo-
narchiam condemnauit.

9. Franciscus Petrarcha decies & amplius
plura Latine quam Italice scripsit, sed ut Bo-
catus in Italicis fœlicissimus (uersu tamen,
non prosa) in Latinis non item, In Italicis Ro-
manam Ecclesiam accerrime, neque uno in
loco perstrinxit: ut enim reliqua omissittam,
ait

ait eam esse ERRORVM SCOLAM,
ET HAERESEOS TEMPLVM,
paucissimis scilicet omnia complexus, quæ
possunt de ea dici: Nam quis ignorat tam mul-
tas in Deum blasphemias, tam multos falsos
cultus, tam multas abominationes, quæ reli-
quas Ecclesias inundarunt atq; uastarunt, à
Romana dimanasse, à Romana fuisse enutri-
tas, à Romana defensas nō autoritate modo,
sed etiam uiru, ferro atque flāma, Et tamen non
pudet istos eam appellare magistrum Eccle-
siarum, quanquam fateor eū magistrum, sed
errorum, ut uerissime Petrarcha ait.

Etsi uero propter hoc testimonium quod
Rom. Ecclesiae dedit, & omnis posteritas le-
tura sit dignissimus uidebatur, ut una cum
fuis contemporaneis, imò popularibus & sum-
mis amicis, Dante scilicet & Boccatio, in Ca-
atalogum referretur, tamen pepercérunt illi,
ut pepercérunt etiam quod in Latinis quoq;
ualde aduersus illos uchemens fuerit, Quid
multis? ait in suis Epistolis Christum Roma
exulare, Antichristū illic dominari. Enī ut di-
sertissime dicat Papā esse Antichristū, quam
aliam nos cantilenam perpetuam occinimus
nisi hanc Christum exturbatum esse à Papis

039250
cum sua doctrina. Eos ergo Antichristos esse
qui diuersam & contrariam inuexerunt, &
tēterrīmā tyrannidem exēcent in Ecclesia
Dei, deinde in alia Epistola Romanam Ecclē-
siā, quæ tunc erat Auinioni, compellans ita
aīt (recitabo enim ipsamē uerba, quibus pa-
raphraſten agit in 17. Apocal. cap.

„ Famosa dicam, an infamis meretrix, for-
„ nicata cum Regibus terræ, illa quidē ipsa res,
„ quam in ſpiritu ſacer uidit Euangeliſta, illa
„ eadem, inquā, es, non alia, ſedens ſuper aquas
„ multas, ſiue ad literam tribus cincta fluini-
„ bus, ſiue rerum atque diuitiarum turba mor-
„ talium, quibus laſciuiens ac ſecura inſides, o-
„ pum immemor æternarum, ſiue ut idem qui
„ uidit exposuit: Populi & gentes & linguae a-
„ que ſunt, ſuper quas meretrix ſedes, recogno-
„ ſce habitum, Mulier circumdata purpura &
„ coccino, & inaurata auro & lapide prætioſo,
„ & margaritis, habens poculum aureum in
„ manu ſua, plenum abominatione & immun-
„ ditia fornicationis ciuſ. Noscis ne teipſum
„ Babylon? niſi illud forſan errorem facit, quod
„ in illius fronte ſcriptum erat Babylon ma-
„ gna, Tu uero Babylon parua es, parua uti-
„ que murorum ambitu, ſed uitijſ & ambitu
animō.

animorum atque infinita cupidine cumuló- „
 que malorum omnium , non magna modo, „
 sed maxima , sed immensa es. Et certe quod „
 sequitur,tibi uni conuenit, non alij, Babylon „
 mater fornicationū & abominationum ter- „
 ræ,mater iimpia partuū pessimorum. Quan- „
 do quicquid usque terrarum abominabile, „
 quicquid fornicationū ex te prodit , & cum „
 semper parias , semper tumens es , & talium „
 plenus & grauidus tuus uterus est. Si nunc „
 quoque dissimulas, audi reliqua. Et uidi (in- „
 quit) mulierem ebriam de sanguine sancto- „
 rum, & de sanguine Martyrum Iesu. Quid „
 files? Aut aliam hoc sanguine ebriā ostende, „
 aut omnino, si potes, te te hanc ebriam nega. „
 Vera enim Euangelistæ & Apostoli uisio fit „
 oportet, qui si te in spiritu uidens miratus est „
 admiratione magna, quanta nos admiratio- „
 ne perfundimur , qui aperte oculis te uide- „
 mus. Ex omnibus quidem fornicationibus „
 tuis,de quibus biberunt omnes gentes & Re „
 ges terræ , & ex omnibus abominationibus „
 quid expectas nisi quod Ioannes idem ait? Ce „
 cedit Babylon magna , & facta est habitatio „
 dæmoniorum. Nota sunt quæ sequuntur. Ve „
 ḡe iam talis facta es : quanto enim homo per- „

„ datus & desperatæ nequitiaæ dæmone melior,
„ Verè habitatio, imò regnum dæmonū facta
„ es, qui suis artibus, humana licet effigie, in te
„ regnant. Tu uero amice cum eodem Apo-
„ stolo audi uocem aliam de cœlo dicentem,
„ Exite de illa popule meus, ne participes sitis
„ delictorum eius, & de plagis eius non accipia-
„ tis: quia peruererunt peccata eius usq; ad cœ-
„ lum, & recordatus est Dominus iniuitatum
„ eius. Quantum glorificauit se & in delitijs
„ fuit, tantum date illi tormentum & luctum:
„ quia in corde suo dicit, Sedeo Regina, uidua
„ non sum, & luctum non uidebo: Ideo in una
„ die uenient plagæ eius, & mors, & luctus, &
„ fames, & igni comburetur, quia fortis est
„ Deus qui iudicabit illam.

An non propter hanc paraphrasin dunta-
xat dignissimus erat Petrarcha, qui uel primū
in Catalogo locum obtineret? Et tamen ne-
que hæc eos uidetur commouisse, neq; quod
in XXX. fere Epistolis multa in eam senten-
tiā inculcarit. Certum est, quemadmodum
affirmat senior meus Vergerius in illius uita,
quam ante 100. & fere 50. annos descripsit,
quod monachus quidam Dominicaster, cui
erat cognomen Solipodio, inquisitorē agens
illum

illum acriter, utpote hæreticum, ob quædam
 eius scripta, & fortassis propter hanc Episto-
 lam diuexauit. Verum quid isti Catalogistæ
 egerint de Petrarcha, audire profecto est ope-
 ræ pretium. Cum ego ante biennium in Ita-
 licam linguam conuertissim exiguam huius
 paraphrasis partem, & alia quædam pauca, ex
 his, quas dixi, epistolis loca & typis excusa per
 Italiam sparsissim, isti inepti meam dunta-
 xat uersionem, quæ uix unius arcus est, con-
 demnant pro hæretica, guttulam scilicet a-
 quæ, parcentes fonti. At si illa fuerunt à Pe-
 trarcha scripta, ut reuerà fuerūt, oportuit eos
 Petrarcam ipsum, non modò meam uer-
 sionem inter hæretica scripta recensere.

Suspicor eos non nihil pudere, quod ali-
 quot autores grauissimos, qui semper in tota
 Italia maximo in pretio extiterunt, nunc pro
 hæreticis diffamarint, quare uoluisse ratio-
 nem inuenire, qua saltem Petrarcæ parcerēt,
 præfertim cum fuerit ex Prælatorū numero,
 parūmque abfuerit, ut à Benedicto XII fue-
 rit Cardinalis creatus, sitque ob lepidissimū
 ingeniu & singularem eloquentiam obque
 acceptam in Capitolio, maxima cum gloria

lauream, singulari quadam in existimatione
 apud omnes Italos, uerebantur enim ne fuis-
 sent dictari, Si noster Petrarca eadem scrip-
 fit quæ Lutherani scribūt, uera illa sint opor-
 tet & uetera non noua: Nam cur ea scripsis-
 set homo Italus, atque idem ex præcipuis Præ-
 latis unus, summa eruditione & sapiëtia uir,
 quem Papæ, quem tota Apostolica Sedes,
 quem tota Italia maximi facit atque colit?
 Hunc, inquam, scrupulum, ne iniicerent, mul-
 torum animis, metuebāt, si Petrarcam quo-
 que inter hæreticos recensuissent, quare uer-
 sionem duntaxat damnarunt meam, sed non
 dubium est, quin illum quoque damnaturi
 sint, si tandem uiderint eius Epistolas & in-
 tegrām paraphrasin in Italicam, aut etiam in
 alias linguas conuersam, per manus hominū
 uolitare, Ut autem uolitent, spero me posse
 perficere.

Federicus ex amplissima Fregosiorum fa-
 milia, patria Ianuensis, ex Archiepiscopo Sa-
 lernitano Cardinalis creatus, & quidem in-
 uitus cum magna moderatione animi, ma-
 gna uirtute fuerit, accessit proxime ad cogni-
 tionem nostræ doctrinæ, & initia quædam
 ita hausit, ut cum Papæ cœperit eo nomine
 esse

esse suspectus, frequens fama sit, fuisse ueneno sublatum, ut Contarenum etiam, quod cum Legatum Rom. Ecclesiæ in Comitijs Ratisponensibus ageret, nimum nostræ causæ in articulo Iustificationis fauissime uisus fuerit. Ambo hi fuerunt in numero eorum, qui unâ cum Cardinale Theatino, qui nunc Papa est, & cum Reginaldo Polo, etiâ Cardinale, concinnarunt consilium de emendanda Ecclesia, quod Antichristus nunc impudentissime negat se concinnasse. Scripsit Federicus libellum de modo orandi, cum animaduertisset errare in Papatu fere omnes in hoc genere quoque, ut reuera errant turpissime, modò enim ut conceptis uerbis orent necesse putant, modò ut certis horis & certo loco & certis etiam gesticulationibus, modò orationem dominicam, aut salutationem Angelicam, aut Psalmos recitant in honorem alicuius sancti, aut ctiam pro mortuis. Quare ut has ineptas impietas corrigeret, Libellum, inquam, scripsérat Fregosius. At statim, cum isti nequeant ferre ullam emendationem, neque in crassis quidem & palpabilibus erroribus, inter hæreticos relatus est, & quidem in omnibus continéter Catalogis, excepto pri-

mo, In hoc postremo uero prodijt ornatior
 & locupletior: Nam alij duo noui libelli illi
 adscribuntur de Iustificatione, fide, & operi-
 bus, & Præfatio in epistolam ad Rom. cum
 tamen neutrum scripserit bonus Fregosius,
 sed quomodo se res habeat dicam, Martinus
 Lutherus epistolæ ad Rom. præfixit ualde piā
 (ut solitus erat) & solidam præfationem, qua
 pulchre ad totius Epistolæ, quę non nihil diffi-
 cilis est, (crediderim de hac Petru intellexisse
 cum scripserit, quędam esse in Epistolis Pauli
 difficultia) intelligentiam sternit uiam. Hanc
 quispiam in Italicam linguā non indiligerter
 conuersam sub nomine Fregosij edidit, & si-
 mul tractatum de Iustificatione, fide, & ope-
 ribus. Quare hi duo optimi libelli, ueluti per-
 sonati, peragrarunt aliquandiu magnā Italiæ
 partem, & propter Fregosiani nominis auto-
 ritatem libenter hospitio suscipiebantur, ma-
 gnaque auiditate legebātur, non sine ingenti
 fructu. Tandē cum Satan olfecisset sibi fuisse
 impositum, excitauit suos ministros, nempe
 Inquisitores, qui cœperunt latrare atq; indi-
 care Lutheri scripta latere sub larua Fregosij, sic res habet.

Ae

At illuc obseruandum, quod cum Cardinalem & quidem summum Lutherismi condemnent, reticent Cardinalis nomen, ne quis intelligat cum Cardinalē fuisse, ob duas causas, altera est, quod putent statim, ipso iure, exutos esse omni honore & dignitate, qua potiebantur eos, qui in Lutheranismū delabuntur, propterea omittunt titulos atque honores cum eos nominant, altera uero, ne in Europæ uulgis demanet, ex Cardinalium & numero esse nonnullos, qui causam nostrā probent. Certe cum in Italiā penetrarit (quod certe scio) libellus, qui continet articulos Iohanni Morono Cardinali à procuratore Fisci Rom. Ecclesiæ obiectos, cum scolijs anonymi cuiusdam non mediocriter abhorretis à Papatu, Inquisitores dissimularunt se quipiam de eo auduisse: Non enim est Catalogo inseritus, ob eam scilicet, quam dixi causam, ne, si nimium clamaretur, uulgis resciret Cardinalales quoque cœpisse sentire, quod Papæ inquisissime faciant cum nostrā doctrinam persequantur. Ac non est dubium, quin ex eo etiam ordine sint quatuor aut quinq;, quorum nomina possem proferre (si uellem) quibus reuera probetur nostra doctrina,

saltem magna ex parte & Romana exosa sit,
 sed ueh illis, cum filius Dei enunciauerit fo-
 re, ut is qui norit uoluntate Domini & non
 fecerit, uapulet pluribus, quam qui non no-
 uerit, ueh illis iterum, pœnitentiam agat, nec
 ament glotiam hominum magis quam glo-
 tiam Dei: Excecat enim miseros homines am-
 bit o potissimum & dominadi libido. Meum
 etiam germanum fratrem Io. Baptistam Ver-
 gerium Polæ Episcopum, ob Paraphrasim
 in Psalmum centesimum decimum nonū scri-
 ptum, condemnant, sed ob eandem causam
 reticent eum fuisse Episcopum, ut sane fuit
 per duo de XX. annos, & quidem honora-
 tissimæ ciuitatis. Sed dicá amplius, Aeneam
 etiam Syluium in Catalogum hæreticorum
 projiciunt, neque aperiunt eundem fuisse Pa-
 pam Pium huius nominis II. Atque idem a-
 gunt cum Reges & Principes condemnant.
 (Nam neque his parcunt arrogantissimi ne-
 bulones) & cum Henricum VIII. Ottonem
 Henricum, Albertum Brandenburgensem,
 & Nicolaum Radziuillum, ut Hæreticos in
 hoc Catalogo diffamarint, noluerunt tamen
 patefacere, primū fuisse Anglię Regem, alium
 Sacri Rom. Imp. Electorem, alium esse Prul-
 siæ

siæ (aut si forte de iuniore Alberto intelli-
gunt) fuisse Marchionem, postremum uero
Ducem Olichæ & Nieues. Omnia itaque si-
nuose & ueteratorie agunt isti, Neque du-
biū est, qui ita sentiant (ut dixi) illico scilicet
amittere omnem dignitatem, omnes titulos,
qui Papæ aduersatur, imò qui se illi non proij-
cit, aut non lambit etiam pedum puluerem.
An non hanc quoque adducit Antichristus
causam, quamobrem nolit Serenissimū Fer-
dinandum pro Cæfare agnoscere, quod scili-
cet cum superiorē anno Francfordiæ decla-
raretur Cæsar, interfuerint tres Electores
Laici, quos ipse non censet amplius pro Elec-
toribus habendos, cum Lutherismū Eccle-
siæ Romanæ præferat? Non est dubium quin
hoc iactet, ut neque dubium est, quin ista ia-
stantia impudentia, atque tyrannis corrui-
tura sit propediē impellente spiritu oris Dei.

Cum uero existant Daniæ & Suetiæ Re-
ges, deinde Angliæ Regina, qui palam & ex
professo doctrinæ nostræ nomen dederint,
Papis uero toto pectore aduersentur, dicat
Papa, dicat Catalogistæ (siquidem sciant) cur
unum ex Regibus duntaxat Henricū VIII.
in isto Catalogo numerarint? cum præsertim

D

præter literas atque edicta, non modo nihil aduersus Papatum, sed pro Papatu, & quidem ualde acriter contra Lutherum scripsérunt, ut illam Papæ ornarint hoc cognomento: Defensor fidei. Literas uero atque edicta alij quoque Reges, quorum memini, scripsérunt, in primis Eduardus V L Henrici VIII J. filius.

Idem dico de Imperij principibus, isti Catalogi fabricatores Ottonem Henricum, & Albertum Brandenburgensem duntaxat condemnant, cum tamen circiter quadragesimo superiore anno recessui Francfordiensi, quo fuerunt quatuor articuli declarati, subscripserint, dicat inquam Papa, dicant isti Asini (siquidē sciant) cur hoc fecerint? Nam si Albertum Marchionem fortassis idcirco condemnant, quod in quibusdam scriptis, quæ contra Herbipolensem & Bambergensem Episcopos, atque etiam in Carolum Quintum Cæsarem euulgarat, Papam aliquoties perstrinxerit uocaritque Antichristum, idem fecerunt Clarissimi Principes Philippus Lanckrauius Hassiæ, & Ioan. Federicus Saxonie Dux Elector, atq; alijs. Quare cur non hi quoque in Catalogo numerabantur? Quod si di-

xcrint

zserint duos illos mandasse, ut ordinationes Ecclesiarum suo ipsorum nomine scriberentur, mandarunt alij quoque Principes, & uix puto quempiam eorū esse, qui non idem fecerit, Et hoc ipso anno idem fecit Albertus Brandenburgensis senior, Prussiæ Dux, qui se & confessioni Augustanæ & Francfordiensis recessui magna alacritate iterū adiunxit: Nā adiunctus erat prius, ut semper profecto singulari quadam pietate & sapientia ornatissimus fuit Princeps. In summa, nesciunt quid agant(ut dixi)asini Catalogistæ:non modo enim ubi de Principiis agitur, fœdissime errant, sed ubi de alijs nostratisbus quoq; uidea mus quot modis lapsi sint, saltem in condemnandis his, qui in Vuirtembergensi Ducatu uersantur, Hos enim condemnarunt:

Io. Brentium.

Vlricum Encaustium.

Ioannem Vitilingum.

Matthæum Alberum.

Arsatium Sopher.

Thomam Neogeorgum.

Michaelem Toxitem.

Leonardum Fuchsiuni.

Jacobum Secchium.

Gasperum Greterum.

Theod. Snepphium.

Valentinum Vannium.

Atque in hoc præclaro cœtu sæpius collo-
carunt me quoque, quo nomine ago gratias
patri nostro cœlesti. Primū itaque errarunt,
quod ad hos duos postremos attinet: Nam
illis immutarunt nomen, cum Snepphium
appellarint Erasmus, Vannium uero Ioan-
nem. Ecquid potest esse fœdius, quam in hu-
i usmodi Catalogis promulgandis errare in
proprijs nominibus? Deinde errarunt quòd
Fuchsium atque **Secchium Philosophos** at-
que **Medicos præstantissimos**, qui nihil un-
quam de religione scripserunt, condemna-
rint. Errarunt quod cum Greterum, qui uix
præfatiunculam in D. Brentij Catechismum
& alia leuicula quædam scripserit, Et Toxi-
tem, qui de Rhetorica aliquot libellos. Inte-
rea prætermiserunt duos non contemnen-
dos Theologos, quorum uterque in doctri-
nam Papæ non pauca acerrime scripsit, atque
in lucem edidit, nempe Iacobum Andream
Fabri, & Iacobum Beurlinum, qui etiam in
Concilio Tridentino cum D. Brentio atque
Herbrando Theologo comparuit.

Heus

Heus Catalogistæ (ut uos aliquando compellem) si in solo hoc Ducatu recēsendo tam multis modis errasti, quot & quām fœdos putatis posse huiusmodi errores commonistrari, si totum Catalogum diligenter excuteremus? Certe usque adeo estis rudes atque oscitantes, ut aliquot meras Papistas unā nobiscum condemnaueritis, atque inter alios Beatum Rhenanum, Henricum Glareanum, & Paulum Ritium, quem uos magna cum filiorum iniuria, Israeliteam siue Iudæum appellasti, sed quicquid fuerit, ex nostris certe minime fuit, Habet eum uobis cum sua statuta prudentum: hic enim est libri ipsius titulus.

In summa dicam quod sentio Catalogistæ, Actum est de uestra Romana Ecclesia, nō quòd me moueat uos ex uestratibus non nullos magna oscitantia in Catalogum retulisse, ac diffamasse, sed quòd cum nostrorum ueluti ducum exercitus recensere, ac tanquam lustrare uolueritis, ij sanè multo plures occurrant, quām aliquis, antequām uestrum Catalogum legisset, æstimare potuisset, Sed id Caput est, quòd tum ex his, qui ante actis sœculis fuerunt, tum ex his qui nostra ætate

floruerunt, atq; etiam nunc florent, & acer-
time pugnant contra uos, plurimos præter-
miseritis. Quid multis? cum nulla unquam æ-
tas ab Apostolorum temporibus plures tule-
rit eruditione & pietate insignes uiros, quām
nostra, & hi maxima ex parte laborent, ut ue-
stras Idolomanias uniuerso terrarum orbi
planas faciant, uos ex præcipuis quosdā tum
libros tum homines occultare uoluisse satis
apparet. Auditis quod dixi Catalogistæ: ite-
rabo uobis profundum uulnus, Nulla ab A-
postolorum temporibus plures tulit, quām
hæc nostra ætas, eruditione & pietate insi-
gnes uiros, & paucissimi existunt qui nō bel-
lum gerant contra uos, neq; omnes enume-
raſtis. An non actum de uestra Synagoga? si
tam pij, tam docti, tam multi uestras abomi-
nationes atque imposturas dissidio plane ca-
pitali detestantur? Quin mihi circumducitis
oculos lustrantes, orbem uniuersum æstima-
tis animo, quanta in inferiore & superiore
Germania, sit reliqua pars, quæ uobiscum ex
animo faciat, quanta in Prussia, quanta in Li-
uonia, quanta in Lituania, quāta in Polonia,
in Boemia, in Pannonia, in Croatia, in Austria
superiore & inferiore, in Styria, in Charnitia,
in Car-

in Carniola, deinde in Dania, in Noruegia, in
 Gotthia, in Suetia, in Scotia, in Hibernia, in
 Anglia, in his inquā Regnis atq; Prouincij sī
 qui sunt, qui cœcutiant, qui haud multi sunt,
 hos Papatus multis nominibus obligatos re-
 tinet, at is usque adeo est debilitatus, ut non
 diutius tale pondus ferre uideāt, quare quod
 nunc dicere mussant, ubi idem Papatus cœpe-
 rit debilior esse (ut quotidie sanè fit debilior)
 tūc illi in nostra castra haud dubie fuit tran-
 situri. An nō actum de uestra Synagoga? De-
 inde cum 40. fluxerint anni à renouato Euan-
 gelio, horum regnum & prouinciarū ferē
 omnium patresfamilias aut sunt extincti, aut
 obliuioni tradiderūt uestros corruptissimos
 cultus: successit uero alia ætas, quæ longe di-
 uersam ac multis magnisque in rebus omni-
 no contrariam doctrinam & disciplinā, hoc
 est, sinceram hausit. Quis uero istos iuniores
 à nostra auellet? quis uestratia amplius obtru-
 det? An nō actū de uestra Ecclesia? Quid dice-
 mus de Gymnasijs atq; scholis? certe nunquā
 antea in his regnis atq; prouincij floruerunt
 ut nunc florent, nunquā fuit tanta Græcarū,
 tanta Hebraicarū & Latinarū literarū cogni-
 tio, quanta nunc cest, neq; optimorū & purga-

0039260
tissimorum libroru copia, quos quidem uos
odistis peius cane & angue. An non actum de
uestra Ecclesia? Iam uero ut omittamus cele-
bres illas Vniuersitates atq; Gymnasia, quæ
profecto in summo flore, summâque existi-
matione consistunt: nullum est oppidum pau-
lo frequentius aut opulentius, nulla ciuitas
ubi non edacentur atque sustententur hic
aliquot centum, illic aliquot millia pueroru
atque adolescentium ad bonarum literarum
studia maxima diligentia atque sumptu. Huic
ne succrescenti nouę soboli, cui per maximas
difficultates uiam à nobis sterni Dei gratia
uoluit, resistere uestra Romana poterit cu-
ria? Quid? an interea Hispaniæ, Galliæ, Dal-
matia, Epirus, Græcia, atque Italia dormitant
in tanto strepitu? an manent ociosæ, spectan-
tes duntaxat quid reliquę orbis partes faciat?
Nihil certe minus, non stertunt, non sedent
in Theatro ut spectatrices. Scimus omnes
quid hoc anno, mense Maio, in ciuitate Val-
ladolil, quæ in Hispanijs est, contigerit, Edita
est Venetijs tota historia Italice à Dominico
Farri Typographo, in qua affirmatur fuisse
uno die de quatuordecim sumptum (dunta-
xat propter confessionem doctrinæ nostræ)

ultimum

ultimum per ignem supplicium, uiginti fuisse reconciliatos, triginta octo uero mansisse in carcere, non multis post diebus uel ad supplitia uel ad recantationē producendos. Et magno quidein cum dolore audimus exerceri tam tristes in filios Dei lanienas, sed uicissim letamur exercere se illic quoque sinceram doctrinam atque Euangeliū. Scimus quām tumultuentur Galliæ ferē uniuersitæ, præsertim à morte Henrici II. Scimus quid Dalmatia, quid Epirus, quid Græcia, quid Italia (ut de his paucissima dicamus) in animo habeat. Nō dormitant ergo, non spectant ociosæ, quid nos agamus? Illud erat præcipuum, ut cum uos ferro atque igne, loco sacræ scripturæ, uestra soliti sitis defendere, Deus aliquot summos Reges atque Principes suo spiritu commouerit, qui nos nō modo in Ditiones suas clementer receperint, uerum etiam omni gente liberalitatis ad scribendū uestrásque imposturas toto orbe putefaciendas inuitarint. Hunc portum, hanc arcem tutissimā postea quam nostri inuenere, actum fuit de uestra Babylone: Non enim poteritis uos uestire atque contegere, aut superstitionibus & sophismatibus palliare, quantum nos adulterinas

uestes detrahere atque uos denudare. Postre
 mò quantus est numerus nostra ætate non
 modo eorum qui Mortis, Carcerum, atque
 Triremium, Sed etiam qui exiliorū tulerūt,
 & ferunt etiamnum martyria? Qui iam mi-
 grarunt ad Dominum Deum nostrū per ue-
 stra, inquam, martyria sunt fermē millia cen-
 tum, atq; hi ipsi sunt de quibus scriptura ait,
 „Vidi sub ara animas necatorū propter sermo-
 „nem Dei, propterque testimonium quod ha-
 „bebant, qui ingenti uoce sic clamabūt, Quo-
 „usq; tandem o Domine sancte atq; uere non
 „ulcisceris ac uindicas sanguinem nostrum de
 „incolis terre? Heus Catalogistę, An putatis fu-
 turos inanes gemitus atq; has preces, quibus
 innocentes illæ animæ, quorum sanguinē cru-
 delissime effudisti, assidue pulsant aures D.
 Dei nostri? Cum his uero coniunguntur uo-
 ces circiter 15000. exulū martyrū inq; nostræ
 ætatis, qui deserta patria, desertis parentibus,
 desertis amicis atq; bonis, alibi uiuūt propter
 uerbū Dei, ac singulis horis contra uestra sce-
 leratissima consilia cœlestis patris auxiliū sup-
 plices ac uera fide aucta in tribulationibus,
 implorāt, ex omni quidem genere, ex infimis,
 medijs, summis, quis queat eos enumerare cū
     illic

illic atq; illic habitét, spârsi in toto terrarum
orbe? Vnus eorū est apud nos insignis Chri-
sti martyr (ut de uno dútaxat, qui mihi est in
oculis dicam, sed tanquam de præcipuo & de
duce quodam reliquorum) Illustris D. Ioan.
Vngnad, Austriacæ ditionis, Baro in Sonek,
olim summus Serenissimi Ferdinandi copia-
rum præfectus, magnus genere, magnus op-
ibus, magnus sapientia atq; autoritate heros,
qui cum ob singularem pietatē Papales Ido-
lomanias ferre amplius minime potuisset, ex
patria profugiēs, cum biennio apud Saxones
exularit, nunc exulat apud nos, & alij sunt, si
non huiusmodi, certe non contemnēdi per-
quam multi. Quid uos aduersus omniū isto-
rum, aduersus Parentum, liberorū, uxorum,
fratrum, fororum, aliorūmq; cognatorū atq;
affiniū & amicorum eorū feruentes gemitus
atq; ueras preces obijcietis? Quid, inquā, An
uestrorum preces uicissim? At cum uos uera
fide carere certū sit, quomodo Deū patrem
cœlestē inuocabitis, cōtra cuius doctrinā pu-
gnatis acerrime? Quid? opponetis ne uestras
bullas cū ementitis indulgētijs? uestrásne pha-
risaicas atq; hypocriticas preces? uestrarū bō
bardarū aut campanarū strepitum? uestrorū

00039250
Rasorum atque undorum circuitus , perso-
natas, uestes atq; boatus? At producetis opi-
nor uestros monachos, doctos uiros, qui cū
nostris pugnant. Tam infeliciter sunt pugna-
turi, quām cœpit pugnare Syluester Prieras,
Ambrosius Catharinus, alijque eius farinæ
monachi. Habet sane noster **Italia** insignes Ju-
reconsultos, insignes Philosophos atque Me-
dicos, insignes politiorum studiorum sedata-
tores, adde etiā insignes scolaſticos, sed quid
iſti carnales (maiore ex parte) proficienſi, ſi ob-
ijciantur nostris, qui ſunt in Biblijs, in linguis,
& in Patribus exercitatissimi, ſuntque uera
ſide illuſtrati? Dicetis uos ad Concilia manū
admoturos, de his dicā in calce nonnulla non
pœnitenda, nunc id tantū: Utinam uelletis
uniuersalia, libera, & Christiana indicere &
celebrare. Sed ſi quæ modò indicetis, huius-
cēmodi futura ſunt, qualia hactenus uidimus
fuiffe, in quibus ſcilicet uos ſitis directores
futuri, uos pars aetrix, uos pars rea, uos deni-
que cum uestris coniuratis iudices, o præcla-
ra concilia. At dicetis, uos ad persecutiones,
ad ſatellites, ad carnifices, quin etiam ad mili-
tes atque exercitus recursuros. Sancte credi-
derim: Hoc enim uos decet, qui ſanguinarij
cſtis,

estis, qui cœlestis patris clemētiam, misericor-
diam, & bonitatem nequaquam gustatis. At
aduersus uestra arma illius æterni Patris po-
tentiam obijciemus, uos in curribus & equis
nos autem fide, patientia, precibus, alijsque
artibus quæ ab illo nobis commonistrabun-
tur, pugnabimus. Sed ad Catalogū uestrum
reuertamur: Nam satis superque sumus e-
uagati.

Cum in quarto Catalogo condemnassene
libros Necromantiæ, Geomantiæ, Pyromantiæ,
Hydromantiæ, & Chyromantiæ, petierā
ego in meo, quod contrà adornaueram, scri-
pto, cur non iudiciariam quoque Astrologiā
istis pestibus adiunxit, quæ magis esset
(Romæ præsertim) in usu, quam illę omnes ar-
tes, quæ sacris literis aduersaretur, quæ pa-
tribus summè displicuisset, quæ fuerit ab Im-
perialibus legibus & in ipsorum quoque de-
creto disertissime condemnata? & protulilo
ca. Quare in hoc postremo Catalogo, Lucæ
Gaurici unum atque alterum de Iudiciaria
Astrologia librum primum condemnāt, de-
inde peculiariter Astrologiā ipsam, prudenti-
tamen (nolo eos fraudare sua laude) moder-
natione: Excipiunt enim naturales obserua-

nes, quæ nauigationis, agriculturæ, siue
medicæ artis iuuandæ gratiæ sunt conscrip-
tæ. Quare prouocati, immo quodammodo coa-
eti, certe inuiti, nequaquam sponte hanc con-
demnarunt, quemadmodum de poemate Io-
annis Casæ diximus contigisse. Deinde scien-
dum est, istum Gauricum donatum fuisse E-
piscopatu à Paulo III. duntaxat propter eius
prædictiones & libros, quos de illis scripsis-
set. Atque ita quod unus ex Papis commen-
dat, alter uituperat, quanquam quod uitupe-
rat is, non est dubium quin sit Hypocrisis,
aut si serio agit, non defiscent tamen Romæ
ista arte uti illam quacunque ratione pro-
mouentes: Habent enim recentia exempla
ante oculos eorum, qui per illam ad summas
opes summosque honores peruenere. Mar-
cellum Ceruinum in primis ludimagistrum
trivialem, qui etiam ad Papatum usque po-
tuerat se proripere, sed statim decussit eum
Dominus, ne Ecclesiam filij sui concuteret.
Deinde Dionysium Laurerum monachum
seruitam sordidissimum, qui in Cardinalem
evaserat. Hunc ipsum Gauricum, qui ex Cir-
culatore factus erat Episcopus, ut quidam
Sancti

Sancti Pauli monachus quoque, Ceresarae Astrologi Mantuani discipulus, utque alias Dominicanus, qui item in Episcopum euaserat, ut Augustinus Recuperatus Seruita, qui in Generalem suæ sectæ, utque alij non pauci. Sed addam id, quod uerum scio hi omnes atque alij multi, non solum in obseruatione syderum, quibus possent prædicere futuros contingentes euentus, & euentum successus, uersabantur, Sed non nihil ex arte magica & adiuratione malorum Spirituum (pro eorum cum illis amicitia & fraternitate quadam) solebant admiscere. Sic res est. Ex hoc monstrorum genere constat Romana Ecclesia, quæ non potest errare, scilicet. Certe hi ipsi fere omnes, Cernimus in primis Tridentum mittebant doctrinam filij Dei iudicaturi.

Iam ad reliqua tria, quæ initio proposui, manum admouebo, Qualis sit libellus, quem Interim uocant, nemo est qui ignoret, certum est, illum non modò nostris Ecclesijs, sed Papis quoq; inuisum esse, quod scilicet calicem Laicis, & ministris Ecclesiarum uxores permittat, etiam illis qui ante a fuissent uncti. Quos

00089250
duos articulos Stanislaus Osius, Episcopus
Varmiensis, qui deserta sua Dioceſi nunc Ro-
mæ degit, ut prodat patriam Antichristo, (ſi
queat nihil certe aliud quām hoc Romæ ma-
chinatur) is, inquā, defector & proditor tanti
facit eos duos articulos, ut in suis pharisaicis
libris teſtatum reliquerit, quōd his duobus
concessis totus Papatus & Christianismus
aboleretur, ita proſsus. Vidi deinde cuiusdā
Camilli Cautij Canonistæ Itali à Paulo III L.
approbatum librum, in quo ſcribit illud in-
termisticum ſcriptum eſſe illis apocriphum
atque prohibitum. Cur ergo ſi huiusmodi
eſt, non hunc quoque in Catalogum retule-
runt? Certe non crediderim per obliuionem
contigisse, cum ualde celebratus liber ſit, ne
dicam famosus, multò minus illos uoluiffe ha-
bere rationem Caroli V. Cæſaris, præſertim
mortui, cuius nomen geſtat in fronte, Cur
ergo prætermiſſus? Nullam aliā cauſam poſſe
adduci arbitror, quām quōd Papa adhuc ſpe-
ret poſſe fieri, ut fermētata & corruptiſſima
illa maſſa recipiatur aliquando à noſtris Ec-
clesijs, atque idcirco abſtinuiſſe ab ea diſfa-
manda: Cum enim uideat ſe neque ullis ſuis
Concilijs, neque ullis practicis, neq; ullis mi-
nis,

nis, aut etiam armis potuisse nobis quam pro
fitemur doctrinam è manibus extorquere,
aut debilitare, imò illam indies maius robur
maioremque existimationem multis nomi-
nibus sibi comparasse, perquam libenter cæ-
deret in duobus illis articulis, atque etiam a-
lljs quibusdam (An non meministis eius, cu-
ius paulò ante dixi cum pudere legationis?)
dum illum uellemus agnoscere pro Vicario
Christi, & uniuersalis Ecclesiæ Pastore. Huc
spectat, hoc meditatur. At sat scio nostros cla-
rissimos Reges & Principes, & quæ sunt in
eorum ditionibus Ecclesias usq; adeo in ue-
ra pietate radices egisse, ut malint centies (si
fieri possit) mortem oppetere, quam subijce-
re & prostituere Christi sponsam impurissi-
mo illi & teterrimo Lenoni, proh quid pos-
set ab illis horribilis fieri? imò certo scio,
quod non modo si calix Laicis, & uxores Ec-
clesiarum ministris permitterentur, cogita-
turi sint de accersenda rursus in nostras Ec-
clesias impia Papæ obedientia, & fœdissima
seruitute. Sed neque si condonaret nobis re-
liquos omnes, qui sunt in controuersia, arti-
culos. Nam quales essemus Christiani, si cum
uelimus haberi & simus membra corporis

Christi, tamē agnosceremus Antichristū pro capite, qui etiam nō multo post conspurcaret & uaastaret sua impietate nostras Ecclesias?

I3. Sciunt omnes qui sacras Literas uel attigerunt, extare ueterem seu uulgatam Bibliorum uersionem, deinde extare alias quoque non paucas, quæ sunt fontibus conformiores, & magis haud dubie perspicuæ atq; ueræ, nihilominus fuisse in Tridentino Conciliabulo concinnatū decretum, quo uetus aut uulgata uersio, quæ multis proculdubio scatet erroribus, alijs omnibus præferatur, hac tamen moderatione, quod nulla fuerit pœna proposita uel Typographis, qui alias uersiones impressissent, uel his qui legissent, aut domi habuissent, id tantum statutum fuerat, ne quis in publicis lectionibus, disputationibus, prædicationibus, expositionibus, alia quam ueteri uteretur, quòd sanè grauissimū atq; cōnormissimū est: perinde enim est, ac si dixisset, in toto negotio fidei & salutis. At per istū catalogū adhuc grauius aliud atq; enormius statuitur: nam reliquæ uersiones, excepta uulgata, ita condemnantur & reiiciuntur, ut nemini iam liceat illas imprimere amplius, aut legere, aut domi habere.

En tibi Papistica cilia

cilia, quæ aduersarij tanquā sacrosanctissimā
& æterna summi Dei oracula nobis obijci-
unt, at eadem ipsi haud multo post inter pri-
uatos parietes pro libidine cōmutant atq; de-
struunt. Hic adde, quod ad uersiones attinet,
Cum Leo Papa huius nominis X. uersionem
noui Testamenti ab Erasmo factā, luculentis
literis, piscatoris annulo signatis cōprobarit,
nunc istam quoq; comprobationē per Cata-
logum infringi. Quin & illud obserua, nunc
primū in Italia (quicquid in Hispania, in Gal-
lia, aut in Belgio usurpatū fuerit) ueritū esse,
ne uersio diuinariū in linguam uernaculā lite-
rarum sit in usu, quod nō modo enorme, sed
prorsus satanicū esse quis non uidet? Ergo ca-
rebit lectione sacerorū Bibliorū, carebit diui-
no animę cibō, qui uel propter egestatem uel
aliā ob causam minime potuerit Latine di-
scere? Et illud obserues mihi, quòd cum dam-
narint uersiones in linguam Italicam, Galli-
cam, Belgicam, Flandricam, Germanicā, puta-
rintq; se omnes enumerasse, ut sunt arrogan-
tissimi, qui omnia existimēt se comperta ha-
bere, Sclauicam tamē, Ruthenicā & Siricam
nuperrime factā & euulgatā prætermiserūt,
non quòd possint pati ut legantur nihil mi-
nus, sed quòd rem tantam ignorarint stupidi

039260
homines. Obserua postremo quod ad Typographos attinet, referri in Catalogu, & diffamari ultra L. X. ipsorum, & latum esse in eos tyrannicum prorsus decretum, ut omnes scilicet ipsorum libri, etiam Iuridici, Philosophici, Medici, & alij, qui nihil de religione continent, habeantur pro ueritatis. Si quid modo excuderint aliquando, quod Papæ minus allubescat. In summa, ubi de uersionibus de que Typographis agitur, summa crudelitate & tyrannide agitur: Sensit enim Satan cum suo Dicario Antichristo, qualia illi sunt illata uulnera, qualia possint deinceps inferri per uersiones atque alias libros, utpote organa, quibus usus est & utitur Dominus Deus noster ad gloriam suam promouendam.

14. Illustrissimus Princeps & D. D. Christophorus Dux Vuirtembergicus, Dominus meus gratiosissimus, cum uidisset factum fuisse in Comitijs Augustanis decretum de celebrando Concilio Catholico (seu Oecumenico) Libero & Christiano (Sic enim sonant decreti uerba) in quo Augustane confessioni adiuncti, aut eorum legati tuto possent accedere, ac pro sufficienti necessitate audiri, ut que tota tractatio & conclusio pie & Christiane,

stiane, secluso omni affectu iuxta diuinam & „
 sacram veterū patrum scripturam & doctrinam suscipieretur, tractaretur & concludetur „
 ita ut Christiana & utilis reformatio spiritualium & sœculariū institueretur, & omnis prava doctrina & abusus, prout decet, abrogaretur. (Sunt eiusdem decreti, quælibet hic recito, ipsissima uerba) Cum, inquam, Illustrissimus meus Princeps uidisset concinatum esse huiusmodi decretum, quod summa pietatem & æquitatem præ se ferre uidebatur, alacriter & libetissime (potest enim cognitionem ferre, & amat lucem, quod aduersarij non faciunt) misit Tridentū, ubi coactum erat Concilium, Confessionē suę fidei libello comprehensam, misit Politicos legatos, misit Theologos qui audirentur, qui amanter & placide conferrent cum illis patribus, ut Cæsarī & reliquorū Principum decretum statuerat, atq; ut æquissimum erat, imò ut patres etiam, qui erant Tridenti, in saluo conducto disertissime promiserant. At legati & Theologi cum sex integris septimanis ibi fuissent, nihilque intentatū, ut possent audiri, reliquissent, tandem cum nunquam, ut uel semel audirētur, impetrare potuissent,

domum redierunt. Extat Syntagma seu de-
scriptio eorum, quæ Tridenti ab ipsis Theo-
logis & legatis fuerunt acta, sub nomine VI-
trici Encaustij (sic enim ferebant tempora) at
Brentius ea scripsérat, uerti deinde ego in
Italię. Utinam ergo legeretur liber, ex quo
quanta diligentia, quanta dexteritate egerint
Legati & Theologi, nec tamen admitti un-
quā potuerint, cognoscere liceret: Sed quid
consequitū est? quid Papa deinde egit? Proh
Decorum atq; hominum fidem, quanta est il-
lius peruersitas? quanta pertinacia? quanta
tyrannis? Hoc enim quod nunc audies fecit:
Condemnauit nunc pro hæretica descriptio-
nem illam, de qua dixi, Vlrici Encaustij, quasi
falsa contineat, quasi minime uerū sit quòd
ulli affuerint Tridenti ex Vuirtembergensi
Ducatu, qui petierint audiri, & fuerint repu-
diati Legati & Theologi. Deinde ipsam Con-
fessionem quoq;, super qua Tridentini Pa-
tres toties rogati, recusarunt audire Illuſtriſ-
ſimi D, Ducis Theologos, pronunciauit iti-
dem pro hæretica, & in Catalogum, ut illam
toto orbe diffamaret, proiecit. Quisnam erit
Cæſaris & Principum Imperij manifestissi-
mus neglectus & contemptus? Quænam erit
in iuu.

iniustitia? quæ fidei præstitæ uiolatio? quæ ty-
rannis si hæc non eit? In nunc & expecta (ut
superius dixi) æquitatem & moderationem
a Papa ullam, qui cōstituit uelle omnino per
uim, per malas artes, per omniū iniuriam at-
que contumeliam mordicus sibi retinere, &
alijs quoque obtrudere prauam doctrinam,
Idolomanias, blasphemias in Deum atq; abo-
mimationes. Bone Deus, quot fuerunt factæ
a 40. annis de Concilio habendo tractatio-
nes? quis queat eas enumerare? **Quoties Cæ-**
sares, quoties Reges & Principes, quoties Pa-
pæ & Cardinales & Episcopi in illis uehemen-
tissime laborarunt, tum domi, tum in Comi-
tijs & Conuentibus, tum alibi? At nunc ecce
sex aut septem, nescio qui, Romæ in quodam
angulo rem totā suo cerebello definiunt. Pu-
tabimus ne istos habere micam pudoris? Erit
ne quisquā qui illos adhuc uoluerit audire?

At operæpretiū est scire quid nunc essent
responsuri, si quis ab illis peteret, Cur tanti
momenti controuersiā (cædo quæ possit esse
maior?) quam ipsimet sæpiissime fassi sunt ad
uniuersalis Concilij notionem pertinere, ipsi
soli, nemine uocato ex aduersarijs, nemine au-
dito, clanculū, suo modo definire uoluerint?

0 039250
Responderent Papam esse harum materia-
rum solum Dominū. Papam longe maiorem
habere quam ullum Conciliū autoritatem
atq; potestatem, quare suo iure fecisse quod
fecerit (quicquid aliquando promiserit: pro-
misisse enim se liberum celebraturum, quia
sic ferebant eius rationes & tempora) Quòd
si iterum peteret quis: An non uult amplius
Papa Concilium cogere? Maxime, responde-
rent, sed Concilium quale saepe sua sanctitas
dixit, in quo scilicet omnia suo unius arbitrio
moderentur, & non aliud, præsertim in quo
nullus eorum, qui cum ipso & cum sua Rom.
Ecclesia per omnia nō consentiat, & qui non
fuerit ex iuratis, intercessione posset, ut in summa
nihil possit fieri ab omni ratione alienius,
quam à Papis liberum & Christianum con-
silium expectare. Si quod aliquando coege-
rint, tale futurum est, quale nunc paucis de-
scripsi, quale Tridentinum fuit. Suntque Pa-
tri cœlesti maxime gratiæ, etiam hoc nomine
agendæ, quòd quale Conciliū Papæ cæperint
celebrare, & quale porro celebrare in animo
habeat, omnes iam intelligat, & proculdubio
æqui boniq; consultant, quòd audiāt nostros
clariss. Reges & Principes, nostrasq; Ecclesiæ

mi-

minus nihil cogitare, quām ut unquā in talia
 Concilia consentiant, Cur enim consenti-
 rent? Hoc perinde esset, ac si recta peterent
 Romam & palatum uaticanum ingressi pro-
 sternerent se ante Papam, pedesque exoscu-
 lati deinceps profiterentur, se eius unius iudi-
 cio omnem de doctrina Ecclesiæ à X L. annis
 agitatam controuersiam subijcere, hoc est,
 perinde esset, ac si Christum ipsum disertissi-
 me negarent, eiusque Ecclesias proderent.

Dixerit quis, si minime sperandū sit, fore,
 ut Papæ sponte libera & Christiana Conci-
 lia permittant, nec possint ad ea cogi, quod
 magna adhuc sint apud plerosque autorita-
 te atq; potentia, Ecquid erit nobis? unde pre-
 sidium nostris Ecclesijs, quæ quotidie terri-
 tantur & turbātur? unde pax? unde tranquil-
 litas aliquando speranda? Respondebo breui-
 bus, ad rem tantam, Deus, pro ineffabili sua
 bonitate dedit nostræ parti non modò uera
 & solide pietate, sed etiam sapientia ornatif-
 simos & insignes Reges & Principes, aliósq;
 Heroas, Hos ergo audiamus, his pareamus, ro-
 gantes perpetuō pro eorū incolumente atq;
 ut eos confirmet corroboretque suo spiritu
D. Deus noster: Nam non est metuendum,

E s

00039260
quoniam prudenter & secundum uoluntatem Domini sint prospecturi Ecclesijs, ita ut praesidia, ut pacem, ut tranquillitatem sint habituræ, Monebunt autem (ut arbitror) cum haec doctrina, quam singulari Dei beneficio sumus complexi, sit cœlestis doctrina, sit uera & genuina illa, quam Prophetæ, quam Christus, quam Apostoli, quam ueteris & purioris Ecclesiæ consensus docuit, monebunt, inquam, ut in hac tuenda atque excolenda constanter atque ingenti animo dies noctesque laboremus, nec desistamus interea stylo impetrare carnalem & corruptam illam partim pharisaico, partim ethnicorum fermento, quam Antichristus colit cum suis. Monebunt deinde, ne ullis heresibus, ullis sectariorum & fanaticorum delicijs sinamus nostram hanc diuinam & purissimam doctrinam, nostrasque Ecclesijs infici & comaculari, Sed mundam à tali labe omni studio præseruemus. Tum etiam, ut si qua in ullo articulo est inter nos dissensio, demus diligentem operam, quod tollatur, ut unum simus, bene uniti & concordes, ut uno ore honorificemus Deum & patrem Domini nostri Iesu Christi. Præterea, ut talem ducamus uitam, qualem de-

cet

cet filios Dei, diuinæ doctrinæ professores; ut (quemadmodum Petrus inquit) abstineamus à corporeis cupiditatibus, quæ militant contra animum, honeste nos gerentes apud exterorū, ut pro eo, quod nobis tanquam maleficiis detrahunt recte facta considerantes, honorent Deum. Postremò, ut oremus eundem Domini nostri Iesu Christi Patrem, quo dignetur suam ipse Ecclesiam, dilectissimi filij sui Sponsam, tueri & promouere. Hæc si fecerimus, uicimus & quidem breui, nec profuturi sunt illis Catalogi atq; aliæ imposturæ, hinc præsidium, hinc quies, hinc tranquillitas aderit nostris Ecclesijs. Hac ratione preferemus faces alijs prouincijs, alijsq; regnis, ut uideant illic quoque, quomodo possint se ab impiæ doctrinæ ergaftulo liberare, adiungere ad nostram cœtum, uimque omnem atque neruos, ad oppugnationem Antichristi conferre, ut cum fuerit aliquanto magis debilitatus, queat coherceri, atque in ordinem redigi, per libera scilicet & Christiana Concilia, cum arma militiæ nostræ nō sint carnalia: Nam post imminutam, per spiritum oris Dei, illius potentiam facillime ea posse conuocari certum est, quemadmodum

00039260
nisi imminutio illa precesserit, frustra de ullo
Christiano & libero Concilio cogitabimus.
Imminutionem autem nulla alia ratione
accelerari posse manifestum est,
nisi ea, quam modò
attigi.

Finis Annotationum.

INDEX

INDEX AV=

TORVM ET LIBRO-

rum, qui ab officio sanctæ

Rom. & Vniuersalis Inquisitionis, caueri ab omnibus & singulis in uniuersa Christiana Republica mandantur, sub censuris contra legentes, uel tenentes libros prohibitos in Bulgaria, quæ lecta est in cœna Domini, expressis, & sub alijs pœnis in Decreto eiusdem Sacri officij contentis.

Hic Index excusus est ad autographū Antonij Bladi, Cameralis impressoris, de mandato speciali sacri officij, Romæ, Anno M. D. LIX. Mensē Ianuarij.

40

TENOR PRO- HIBITIONIS EX DE- creto S. Romanæ & Vni uersalis Inquisi- tionis.

VNIERSIS Christi fidelibus, cuiuscun-
que status, gradus, ordinis, conditio-
nis, aut dignitatis sint, & ubiuis terra-
rum agat, sub censuris & poenis in Bulla Cœ-
næ Domini, & in Decretis Sacrosancti Late-
ranen. Concilij expressis, necnon sub pena
suspicionis haeresis, priuationis omnium gra-
duum, officiorum, & beneficiorum quæcun-
que habuerint, & ad ea ipsa, atque ad alia om-
nia officia & beneficia in perpetuum inhabi-
tationis, & perpetuae infamiae, & sub alijs poe-
nis, nostro arbitrio infligendis, districte præ-
cipimus, & mandamus, ne quis in posterum
audeat scribere, edere, imprimere, uel impri-
mi facere, uendere, emere, mutuo, dono, uel
quouis alio praetextu dare, accipere publice,
uel occulte, retinere apud se, uel quomodo li-
bet aliter seruare, uel seruari facere librum,

039260
uel scriptum aliquod eorum, quæ in hoc Indice Sacri Officij notata sunt, siue quascunque alias conscriptiones quas labe aliqua cuiusvis hæresis respersas esse, uel ab hæreticis prodijſſe compertum erit. Quicunque obdire neglexerit, uel eiusmodi libros & scripta quæcunq; habuerit, post præsentis huius notitiam Decreti, quomodo cunque habitam, quam primùm poterit, Ordinarijs locorum, seu hæreticæ prauitatis Inquisitoribus, aut eorum Vicarijs, siue ab Officio S. Romanæ & Vniuersalis Inquisitionis deputatis, fideliter, & re ipsa non præsentauerit, uel omni studio & diligentia non curauerit præsentari in prædictas excommunicationis latæ sententiæ censuras, pœnásque alias ipso facto incurrat.

Die XXX. Decembris, M. D. LIX. præfatæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt ad ualunas Basilicæ principis Apostolorū de Urbe Palatij sanctissimæ Inquisitionis, & in acie campi Flore, dimissis inibi illarum copijs affixis per nos Triphonem Vitorellum, & Honofrium Montargul, S. D. N.
Papæ Cursorum.

Index

41

INDEX AL-

PHABETICO OR-

dine distin-

ctus est.

IN SINGVLIS ETIAM ALPHA
beti Elementis triplex series
seruatur.

IN primis nomina uel cognomina dispo-
nuntur eorum, qui præ cæteris, & tanquā
ex professo errasse deprehensisunt, ac ideo
uniuersæ ipsorum conscriptiones, cuiuscun-
que argumenti sint, omnino prohibentur.

His succedunt nomina siue cognomina
certorum quorundam auctorum, quorum
libri aliqui ea ratione reiiciuntur, quòd uel
ad hæresim, uel ad aliquod præstigiosæ im-
pietatis genus, uel omnino ad intolerabiles
errores subinde allicere, satis expertum est.

Postremo loco redactæ sunt inscriptiones
librorum, qui ut plurimum ab incerti nomi-
nis hæreticis conficti, pestilentissimis doctri-
nis respersi sunt.

F

00039250
AVTORES QVORVM
Libri & Scripta omnia, &
quæcunque sub eorum, uel subsequacium
ipsorum nomine uel cognomine conscripta
aut edita sunt, uel in posterū conscribentur,
siue edentur, etiam si nil penitus contra Re-
ligionem, uel de Religione differant,
in uniuersum prohi-
bentur.

A.

A Bydenus Corallus, alias Huldrychus
Huttenus.
A Achilles Pyrminius Gassarus.
Adamus Siberus.
Adolphus Clarembach.
Albertus Brandenburgensis.
Albertus Draco.
Alexander Alexius Scotus.
Almaricus.
Alphonsus Aemilius Chemnicen.
Ambrosius Blaurerus.
Ambrosius Interbocen.
Ambrosius Moibanus Vratislauien.

An.

Andreas Althameri.

Andreas Bodenstein Carolstadius.

Andreas Cratander.

Andreas Dietherus.

Andreas Fabricius Chemnicen.

Andreas Ericius Modreuius.

Andreas Hyperius.

Andreas Knopen.

Andreas Musculus.

Andreas Osiander.

Angelus Odonus.

Antonius Anglus.

Antonius Bruciolus.

Antonius Coruinus.

Antonius Halieus.

Aretius Felinus.

Aricus.

Arnoldus Montanij.

Arnoldus de Villa noua, Catalanus.

Arsatius Schoffer.

Arturus Britannus.

Augustinus Maimardus Pedemontanus.

¶ Certorum Auctorum libri prohibiti.

Adriani Barlandi Liber, selectas quasdam

F 2

00039250
Epistolas Erasmi Rot. continens.

Aeneæ Sylvij commentaria de actis & gestis
Consilij Basiliens.

Alphonſi Henriquez defensio pro Erasmo,
contra Edvardum Læum, & contra facul-
tatem Theologicam Vniuersitatis Pari-
ſiensis.

Andreæ Corui liber de Chiromantia.

Aloysij Transilli carmina.

Annibal Raimondi Veron. liber inscriptus,
Opera della antica & honorata scienza di
Nomandia, o Nomitia. Item de Geoman-
tia, & de Chiromantia.

Antonij Francisci Doni Literæ.

Antonij Reuclini Exegetis dictionum in Psal-
mos.

Antonij de Rosellis Aretini, Tractatus de
potestate Imperatoris, & Papæ, & de Con-
cilijs.

Augustini de Roma Nazareni Archiepiscopi
Tractatus de Sacramento diuinitatis Ie-
ſu Christi, & Ecclesiæ. Item, Tractatus de
Christi capite, & eius inclyto principatu.
Item, Tractatus de charitate Christi cir-
ca electos, & de eius infinito amore.

Libri

¶ Libri prohibiti ab incerti nominis aucto-
ribus compositi.

Acta Comitiorum Augustæ & Haga-
noæ.

Acta in Conuentu Ratisponensi.

Acta cum protestantibus Francoforti.

Acta Nurembergæ,uz Osiandrismus.

Acta Synodi Bernen.

Actiones duæ Secretarij Pontificij.

Admonitio ministrorum uerbi Argentinen-
sium.

Aequitatis discussio super consilio dele&torū
Cardinal. &c.

Alchimia Purgatorij.

Alchoranus Franciscanorum.

Alchoranus Mahometis, Basileæ impressus.

Alphabetum Christianum.

Amica & humiliſ, & deuota admonitio.

Anatomia excusa Marpurgij per Eucharium
Ceruicōrum.

Anatomia della Messa.

Annotationes in acta Concilij Tridentini.

Annotationes in Chronica Ab. Vrsperg.

Anonymi cuiusdam liber de repugnantia do-
ctrinæ Christianæ.

00039250
Apologia Confessionis Augustanæ.
Apologia de doctrina Valdensium.
Apologia contra Henricum Ducem.
Apologia Græcorum de igne Purgatorio.
Apologi, &c.
Argyrophilacis seu Thesaurarij Epist.
Articuli Anabaptistarum Saxon.
Articuli Anabaptistarum Morauiae.
Articuli à facultate Theologica Parisiens.
determinati, super materijs fidei nostræ,
hodie controversis, cum antidoto.
Articuli nouorum Vuormaciæ Euang.
Articuli quadraginta septem plebis Franc.
fordien.
Augustanæ Confessionis Ecclesiarum cau.
ſæ, quare & amplexæ ſint, & retinendam
ducant ſuam doctrinam.

B.

AVCTORES QVORVM LIBRI
& scripta omnia prohi.
bentur.

Balthasar Hiebmaier.
Balthasar Pacimontanus,
Baptista Lafdemius.
Bartholomæus Conformi,

Bartho.

Bartholomæus Bernardi.
 Bartholomæus Vuesthemerus.
 Basilius Groningensis, alias Vuescelus.
 Beatus Rhenanus.
 Benedictus Scurmegistus.
 Bertholdus Hallerus.
 Bernardus Ochinus Senen.
 Bernardus Rotmanus.
 Bernardus Zieglerus.
 Bilibaldus Pirkymerus.
 Billicanus Thcobaldus.
 Blaurerus Ambrosius.
 Bucerus Martinus.
 Bugenhagius Pomeranus.
 Bullingerus.

¶ Certorum Auctorum libri pro-
hibiti.

Baptista Cremen. Opera omnia.
 Bartholomei Coelitis Anastafis Chiromani-
tiae ac Physionomiae.
 Bartholomei Ianoes lib. de aduentu Anti-
christi.
 Benonis liber de uita Hildebrandi.
 Berengarij opera.

Bernhardini Tomitani expositio super Mat-
thæum.

Bernæ Francisci carmina.

Bertrami liber de corpore & sanguine Chri-
sti.

Boccatij Decades seu Nouellæ centum, quæ
haçtenuis cum intolerabilibus erroribus
impressæ sunt, & quæ in posterum cum
eisdem erroribus imprimentur.

Brunonis Heidelij Querfurdensis Poema-
tum libri septem.

**Auctorum incerti nominis libri
prohibiti.**

Belial siue de consolatione peccatorom.

Beneficium Christi.

Bernensis disputatio.

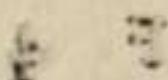
Bernensis reformatio contra Missam.

Breuis & compendiosa instructio de Religio-
ne Christiana.

Breuis tractatus ad omnes in Christianam li-
bertatem maleuolos.

Breuis Pastorum Isagoge.

Aucto-

AVCTORES QVORVM LIBR I

& scripta omnia prohibentur.

Cælius Horatius Curio.

Cælius secundus Curio.

Caluinus.

Capito Vuolphangus.

Caroloftadius.

Carolus Molinæus.

Caspar Crüciger.

Caspar Peucerus Budissinus.

Casparus Tauberus.

Cassander Brugensis.

Charieus Cogelius.

Christianus Beyer.

Christianus Lotichius Hessus.

Christophorus Clarius.

Christophorus Cornerus ex Fagis.

Christophorus Froscouerus.

Christophorus Hegendorphinus.

Christophorus Hoffman.

Christophorus Melhoferus.

Christophorus Thrasibulus.

Claudius Taurinensis.

000 89260
Clemens Maroth.
Conradus Clauscrus.
Conradus Cordatus.
Conradus Dafyodius.
Conradus Gesnerus.
Conradus Lagus.
Conradus Lycosthenes.
Conradus Pellicanus,
Conradus Schreck.
Conradus Somius.
Conradus Treue de Fridesleuen.
Cornelius Agrippa.
Crato Milius.
Cyprianus Leouitius.

¶ Certorum Authorum libri prohibiti.

Capricci del Bottaiò, di Gianbaptista Gelli.
Chumannii Elinspachij de Tabernis monta-
nis Chronologia ex sacris literis.
Cyri Theodori Podromi Epigrammata.
Claudij Sæparclæui historia de morte Ioan-
nis Diazij.

**¶ Authorum incerti nominis libri
prohibiti.**

Capita fidei Christianæ contra Papā & por-
tas

tas inferorum.

Capo finto.

Carontis & Mercurij Dialogi.

Catalogus Papæ & Mosis.

Catalogus testiū ueritatis ex sanctis Patrib.

Catechismus Ecclesiæ Argentoratensis.

Catechismus Tubicen.

Catechismus pro Ecclesia Vuirtemb.

Catechismus cui titulus, Qual maniera.

Catechismus maior & minor.

Catechismo, cioè Formulario per instituire

& ammaestrare i fanciulli nella Religio-
ne Christiana, fatto amodo di Dialogo.

Catechismus paruus pro pueris in scholis nu-
per auctus.

Catechismus super Euangeliū Marci.

Catechismus siue Symboli expositio.

Cachismus siue explicatio Symboli Apost.

Catechesis pueroru in fide, literis, & morib.

Causes quare Synodū indictam à Rom. Pon.

Paulo III. recusarint Principes Status &

Ciuitates Imperij, profitentes puram &

Catholicam doctrinam.

Centum & quatuordecim sententiæ Patru,
de Officio uerorum rectorum Ecclesiæ.

Centum grauamina.

- 039250
- Christiana institutio.**
Christianæ scholæ Epigrammatum libri duo,
ex uarijs Poetis excerpti.
Christianæ iuuentutis crepundia.
Christianæ responsio ministrorum Euange-
lij Basileæ, cur Missam, &c.
Ciuitatis Magdeburgen. publicatio literarū
ad omnes Christifideles, anno M. D. L.
Clauicula Salomonis.
Collatio Diuinorū & Papalium Canonum.
Collectanea demonstrationum ex Prophe-
tis, Apostolis, & Doctorib. Ecclesiæ, quod
Spiritus sanctus à solo Patre procedit.
Colloquium Cochlaei & Lutheri.
Colloquium Marpurgense.
Colloquium Vuormatiæ institutū anno 40.
Comitia Spiræ & Vuormatiæ.
Commentaria Ger. in Cornelium Tacitum.
Commentarius de Angelo Melanthonis.
Commentarius in priorem Timothæi Epi-
stolā, à uiro summæ pietatis conscriptus.
Comœdiæ & Tragœdiæ aliquot ex veteri
Testamento.
Comœdiæ super quæstionem, Quæ est ma-
ior consolatio morientis, &c.
Conciliabulum Theologicorū aduersus bo-
narum

narum literarum studiosos, &c.

Concilium Pisanum.

Conciones de decem præceptis dominicis.

Concordantiae Græcæ noui Testamenti.

Concordantiae Principum nationis Germaniæ, de astutijs Christianorum.

Confessio fidei Augustana.

Confessio fidei Baronum & Nobilium Boemiarum.

Confessio Saxonica.

Confessio Ecclesiæ Tigurinæ.

Confessio Vuirtenberg.

Confutatio determinationis Doctorum Parisien. contra Martinum Lutherum.

Confutatio unius & viginti propositionum, de differentia Legis & Euangelij.

Congregatio siue collectio insignium concordantiarum Bibliæ.

Coptis Christianus.

Configlio d^r alcuni Vescovi congregati in Bologna.

Contra regulam Minoritarum, & uniuersas perditionis sectas.

Contra sanctos Zeylleysten.

Conuentus Auguſtensis.

Copia d^r una lettera scritta alli IIII Gennaio M. D. L.

**Cordigeræ nauis conflagratio, Dialogus.
Cymbalum mundi.**

D.

**AVCTORES QVORVM LIBRI
& scripta omnia prohibentur.**

**Dauid Georgius ex Delphis.
Dauid Peiferus Lypsius.**

Desiderius Erasmus Roterodamus cum universis commentarijs, annotationibus, schoolijs, dialogis, epistolis, censuris, versionibus, libris & scriptis suis, etiam si nil penitus contra Religionem, uel de Religione continent.

**Didimus Fauentinus.
Diethelmus Cellarius.
Dionysius Melander.
Dominicus Caramanius.
Dominicus Melguicius.
Durandus de Baldach.
Dulcinus Nouarien.**

**¶ Certorum auctorum libri prohibiti.
Dantis Monarchia.
Dauidis Chytræi liber de auctoritate & certitudi-**

titudine Christianæ doctrinæ, ac ratione
descendi Theologiam.

**Auctorum incerti nominis libri
prohibiti.**

Declaratione del Giubileo.

Decretum Nurembergense editum, Anno
M. D. XXIII.

Defensio pro Zuinglio.

Defensio aduersus axiomam Catholicum, id
est, criminacionem Roberti Episcopi A-
brincen.

Dialogi di Mercurio & Caronte.

Dialogi aduersus Ioannem Eckium.

Dialogus de Doctrina Christiana.

Dialogus de morte Julij II. Papæ, siue Julius.

Dialogus Karstans & Regellians.

Dialogus Murnarus Leuiathan.

Dialogus obscurorum uirorum, in quo tres
colloquuntur Theologi.

Dialogus Paradoxos, quo Romani Pontifi-
cis Orator unà cum eo qui est, &c.

Dialogus Orat. Pontificis Rom. & illius qui
est Pontifici à confessionibus, &c.

Discorsi sopra i Fioretti di S. Francesco.

Disordine della Chiesa.

- 039250
- Disputatio Badensis.
Disputatio Bernensis.
Disputatio Gronicen. cum duabus Epistolis.
Disputatio inter Clericum & Militem, super
potestate Prælatis Ecclesiæ atque Princi-
pibus terrarum commissa.
Disputatio Lypsicæ inter Martinum & Em-
serum.
Diurnale Romanum, impressum Lugduni in
ædibus Filiberti Rolleti, & Bartholomæi
Fræni.
Doctrina uetus & noua.
Doctrina uerissima sumpta à cap. 4. Epist. ad
Rom. ut consolentur afflictæ conscientiæ.
Dragale locorum communium.
Due lettere d' un Cortiggiano, nelle quali si
dimonstra che la Fedè, &c.
Due disputationes Herffordianæ, Langi &
Naucleri.

E.

AVCTORES QVORVM LIBRI
& scripta omnia prohi-
bentur.

Eobanus Hessus.

Erasmus

Erasmus Alberus.
 Erasmus Benedictus Silesius.
 Erasmus Ebnerus.
 Erasmus Fabricius.
Erasmus Osualdus Screcktenfuchsius.
 Erasmus Rottembucher.
 Erasmus Roterodamus.
 Erasmus Sarcerius.
 Erasmus Sneppius.
 Euritius Cordus.
 Eutichius Mion, qui & Musculus.

¶ **Auctorum incerti nominis libri
prohibiti.**

Elementa Christiana ad instituēdos pueros.
 Enarrationes Epistolarum & Euangeliorum.
 Enchiridion Christianismi.
 Enchiridion piarum precationum.
 Epigrammatum libri duo Christianæ sectæ,
   ex uarijs Christianis Poetis decerpti.
 Epistola apologetica ad sinceriores Christia-
   nismi sectatores per Phrysiā Orientalem.
 Epistola Christiana de Cœna Domini.
 Epistola de non Apostolicis quorundā mori-
   bus, qui in Apostolorum sc, &c.

- 039260
- Epistolæ piæ & Christianæ.
Epistola sancto Vlrico adscripta.
Epistola de Magistris Louaniens.
Epistola ministri cuiusdam uerbi Dei de Ecclesiâ, Clauibus, Sacramentis, uerâque ministeriorum spiritus electione.
Epistola directa ad pauperem & mendicam Ecclesiam Lutheranensem.
Epistola & Præfatio in Decalogum.
Epistolæ ad Timoth. Comment.
Epitome Ecclesiæ renouata.
Epitome belli Papistarum contra Germaniam atque Patriam ipsam, Cæsare Carolo V. Duce.
Epitome decem Præceptorum, prout quemque Christianum cognoscere decet.
Epitome responsionis ad Martinum Luterum.
Eidræ, Lamentationes Petri.
Expositione della Oration del Signore in uogare, cōposta per un Padre nō nominato.
Euangelicæ conciones.
Euangelium æternum.
Euangelium Paschali.
Exameron Dei opus.
Expositio Symboli Apostolorum, Orationis Dominicæ, Præceptorum, &c.

Aucto-

50

F.

AVCTORES QVORVM LIBRI**& scripta omnia prohibentur.****Fabricius Capito.****Firmianus Chlorus, qui & Viretus.****Fœlicianus de Ciuitella.****Fœlix Malleolus Tigurinus.****Fœlix Manzius.****Franciscus Bettus.****Franciscus Cotta Lemburgius.****Franciscus Enzinos.****Franciscus Kolbius.****Franciscus Lambertus.****Franciscus Lamperti.****Franciscus Lismanius.****Franciscus Niger Baffanen.****Franciscus Portus.****Franciscus Stancarus.****Fridericus à Dinheim.****Fridericus Iacob.****Fridericus Myconius.****Fridericus à Than.****Fridolinus Brombach.****Fridolinus Lindouerus.****Fursterus.****G a**

¶ Certorum auctorum libri prohibiti.

Francisci Balduini I. C. Constantinus Magnus, siue de Constantini Imp. legibus Ecclesiasticis atque Ciuitibus, Comment.

Francisci Bernæ Poemata Italica.

Francisci Franchini Poemata.

Francisci Trachelæi Statij Propedeumata Oratoria.

Francisci Zabarellæ liber de Schismate, atq;
eiusdem libri præfationes, Argentinæ imp.

Friderici Fregosij Tractatus de Oratione,
de Iustificatione, de Fide & Operibus, &
præfatio in Epistolam D. Pauli ad Rom.

Friderici Furij Ceriolani Valentini Bononia,
siue de libris sacris in uernaculâ linguam
conuertendis.

¶ Incertorum auctorum libri prohibiti.

Farrago concordiarum insignium totius
Bibliæ.

Fasciculus rerum expetendarum & fugien-
darum.

Forma delle Orationi Ecclesiastiche, & il mo-
do d' administrar i Sacramenti, & di ce-
lebrare il S. matrimonio.

Fran-

Francisci nocturna apparitio.
Fundamentū malorum & bonorū operum.

G.

AVCTORES QVORVM LIBRI
& scriptā omnia prohi-
bentur.

Galafius.

Gaspar Bruschius Egranus.

Gaspar Churrerus.

Gaspar Cruciger.

Gaspar Gretterus.

Gaspar Hedio.

Gaspar Heldelinus.

Gaspar Hubertinus.

Gaspar Megander Tigurinus.

Gaspar Rudolphus.

Gaspar Scuuenckfeldius.

Georgius Aemilius Mansfelden.

Georgius Agricola.

Georgius Batthenheimer.

Georgius Fabricius Chemnicen.

Georgius Maior.

Georgius Persslerer.

Georgius Ioachimus Rheticus.

Georgius Rorarius.

G ;

039260
Georgius Sabinus.
Georgius Spalatinus.
Georgius Vogler.
Gerardus Geldenhaurius Nouiomagus.
Gerardus Listrius.
Gerardus Lorichius.
Gerardus Segarelli Pergamen.
Gilbertus Cognatus Nozerenus.
Gondissaluus.
Gorciniianus.
Gregorius Bruck.
Gregorius Cafelius.
Gregorius Giraldus.
Gryneus.
Gualterus Tigurinus.
Gulielmus Aurifex.
Gulielmus Farellus.
Gulielmus Gnaphæus Hagien.
Gulielmus Postellus Barentonius.
Gulielmus de S. Amore.
Gulielmus Sartoris.
Culielmus Taylous Anglus.
Gulielmus Tindalus.

¶ Certorum auctorum libri prohibiti.

Gaudentij Teruisini Normantia, Gomantia,
Gau-

Gaufridi de Monte Electo Tractatus super
materia Concilij Basilien.

Georgij Cassandri Hymni Ecclesiastici.

Gratiadei de Monte sancto Epistolæ piæ &
Christianæ.

Gryphij precatio[n]es Dominicæ.

Wilhelmi Ochan opus nonaginta dierū. Item
Dialogi & scripta omnia contra Ioannem
XXII.

¶ Incertorum aucto[r]um libri prohibiti.

Geographia uniuersalis.

Geomantiæ libri omnes.

Germanicæ nationis Lamentationes.

Giuditio sopra le lettere de XIII L huomini,
stampate nell' anno M. D. LV.

H.

A V C T O R E S Q V O R V M L I B R I
& scripta omnia prohibentur.

Hadrianus Iunius.

Hartmannus Beyer.

Hartmannus Palatinus I. C.

Heberus.

Hedio.

Heliodorus Alexiacus.

039250

Helias Pandochæus.
Helius Eobanus Hessus.
Henricus VIII. Anglus.
Henricus Bomius.
Henricus Bullingerus.
Henricus Cornelius Agrippa.
Henricus ab Einsidel.
Henricus ab Eppendorff.
Henricus Glareanus Heluetius.
Henricus Lupulus.
Henricus Pantaleon.
Henricus Scotus.
Henricus Senen.
Henricus Stollius.
Henricus Sutphanus.
Henricus Tolosanus.
Henricus Vtingerus.
Henricus Vuelpius Lingen.
Hermannus Bodius.
Hermannus Bonnus.
Hermannus Buschius Pasiphilus.
Hermannus Hessus.
Hermannus Kissuuick.
Hermannus Italus.
Hermannus Luscus.
Hetzerus.

Hierony-

Hieronymus Bassanus.
 Hieronymus Galathæus.
 Hieronymus Cato Pisarien.
 Hieronymus Marius.
 Hieronymus de Praga.
 Hieronymus Sauonen.
 Hieronymus Schiurpff.
 Hieronymus Vicellerius Friburgen.
 Hieronymus Vuolfius.
 Hiob Gaſt.
 Hippinus.
 Hortenfius Tranquillus, alias Hieremias, a-
     lias Landius.
 Hugo Latimerus.
 Huldrichus Enchaustius.
 Huldrichus Huttenus, siue de Utten.
 Huldrichus Mutius Huguualdus.
 Huldrichus Zuinglius Toggius.

¶ Certorum auctorum libri pro-
     hibiti.

Henrici Bebelij Iustingen. Facetiae, Institutio
     puerorum, Triumphus Veneris.

Hieronymi Gebuileri liber de Sacrilegio.
 Item, Exhortatio ad sacram Communio-
     nem.

039250
Hieronymi Messij Discursus, Proverbia, &
Pronostica.

Hieronymi Sauanarolæ Ferrarensis, in Exodum Sermo primus, incipiens: Domine quid multiplicati, &c. Item, Sermo secundus, incipiens: Essendo noi, &c. Item, Sermo tertius, super in exitu Israel, &c. Item, Sermo sextus, in illud: Quanto magis opprimebat eos, &c. Item, Sermo decimus, in illud: Clamor ergo filiorum Israël, &c. Item, Sermo duodecimus, in illud: Respondens Moses ait, &c. Item, Sermo uigesimus, in illud Psalm. Palpebræ eius interrogant filios hominum, &c.

Item, exhortatio habita ad populū incipiens:
Hauendosi à fare, &c.

Item, in Concionibus per totum annum,
Concio septima super Ruth, cuius initium
est: Illume naturale della ragione, &c.

Item, in Concionibus super Amos & Zachiaram, Concio duodecima in illud: Audite uerbum hoc uaccæ pingues, &c.

Item, in Job, Concio decima quarta, incipiens: Beatus uir qui corripitur à Domino, &c.

Item, in Ezechielem, Sermo uigesimus pri-
mus,

mus, in illud: Dixit Dominus, **Audite me**
transire per medium ciuitatem, &c. Item,
Sermo trigesimus secundus, in illud: Et
post abominationes tuas, &c. Item, **Ser-**
mo quadragesimus primus, in illud: Et
factus est Sermo Domini ad me, &c.

Item, Concio tertia, in Octaua Epiphaniæ,
incipiens: Ecce gladius Domini, &c.

Item, liber inscriptus: Dialogo della uerità.

Hirænæi Tripolitani Aphorismi ex Ambro-
sio, Augustino, Lætantio.

Hippophili, Melangæi Theologiæ compen-
dium. Item, Expositio in Euangelium D.
Matthæi.

Hugonis Vualdi Epistolæ.

¶ Certorum Auctorum libri pro-
 hibiti.

Henrici Quarti Cæsaris uita.

Història de morte Ioannis Diazij Hispani,
quem frater eius Germanus interfecit.

Història de Germanorum origine.

Història de ijs, quæ Ioanni Huss in Constan-
tien. Concilio euenerunt.

Hydromantiaæ ars & scripta cœnnia.

L
AVCTORES QVORVM LIBRI
 & scripta omnia prohibentur.

Iacobus Bedrotus Pludentinus.
Iacobus Hallis.
Iacobus Imelius.
Iacobus Iusti.
Iacobus Kautius.
Iacobus Kungius.
Iacobus Micyllus.
Iacob. Misnensis, alias Iacollas.
Iacobus Mylichius.
Iacobus Otherns.
Iacobus Præpositus.
Iacobus Schegkius.
Iacobus Schenck.
Iacobus Straufz.
Iacobus Zieglerus.
Ianus Cornarius.
Iasparus Bigel.
Ioachimus Camerarius.
Ioachimus Lesberus.
Ioachimus Morlinus.
Ioachimus Vadianus.
Ioachi-

- Ioachimus Vuestphalus.
Ioannes Aepinus.
Ioannes Agricola Islebius.
Ioannes Alarco.
Ioannes Aloysius Paschalis.
Ioannes Appellus Norimbergen.
Ioannes Astoe Anglus.
Ioannes Astuarbij.
Ioannes Athanasius Veluanus.
Ioannes Auenc Rubcauen.
Ioannes Balistarius.
Ioannes Babtista Piscatorius.
Ioannes Babtista Vergerius.
Ioannes Blasius.
Ioannes Brentius.
Ioannes Brismannus.
Ioannes Bugenhagius Pomeranus.
Ioannes Caluinus.
Ioannes Campanus, siue Campensis.
Ioannes Canferius.
Ioannes Carion.
Ioannes Castellanus.
Ioannes Cheyferspergensis.
Ioannes Comander.
Ioannes Cosmius.
Ioannes Czaphko.

039250
Ioannes Decanus Patauien.
Ioannes Denkius.
Ioannes Diazius.
Ioannes Doelschius Veltkirchenfis.
Ioannes Draco, siue Draconites.
Ioannes Entomius.
Ioannes Foxus.
Ioannes Fran. Cotta Lemburgius.
Ioannes Frisius Tigurinus.
Ioannes Frederus.
Ioannes Frith, Londium.
Ioannes Functius Norimbergen.
Ioannes Gaftius Brisacen.
Ioannes Gigas Northusianus.
Ioannes Girardus.
Ioannes Gocchius.
Ioannes Grclus.
Ioannes Hallerus Tigurinus.
Ioannes Hanerus.
Ioannes Hartungus.
Ioannes Herold Acropolita.
Ioannes Hessus.
Ioannes Heruagius.
Ioannes Honburgius.
Ioannes Hoperus Anglus.
Ioannes Host.

Ioan-

- Ioannes Huschinus.
Ioannes Hospinianus Steinanus.
Ioannes Huf.
Ioannes Hufscrus.
Ioannes Huttichus.
Ioannes de Indagine.
Ioannes Keyserspergius.
Ioannes Knoblouchus.
Ioannes à Lasko Polonus.
Ioannes Lathman.
Ioannes Leonard. Sartorius.
Ioannes à Leydis.
Ioannes Licaula.
Ioannes Lonicerus.
Ioannes de Lukauuetz.
Ioannes Mantelius.
Ioannes Mardeley.
Ioannes Marcellus Regiomontanus.
Ioannes Marpachius.
Ioannes Matter.
Ioannes Mayre.
Ioannes Meyer.
Ioannes Montholonius.
Ioannes Muchkius.
Ioannes Oecolampadius.
Ioannes Oldencaſtel Anglus.

39260
Ioannes Oldendorpius.

Ioannes Oporinus.

Ioannes Pfeffinger.

Ioannes Philonius Dugo.

Ioannes Philologus.

Ioannes Pistorius à Vuorden.

Ioannes Pollicarius Cygnæus.

Ioannes Pollius Vuestphalus.

Ioannes Pomeranus.

Ioannes Postellus.

Ioannes Pupperus Gochianus.

Ioannes Purpurei.

Ioannes Purucey Anglus.

Ioannes Przibram.

Ioannes Rhellicanus Tigurinus.

Ioannes Rodophanta.

Ioannes Ribittus.

Ioannes Rihelius.

Ioannes Riuius Attendorien.

Ioannes de Rochefort.

Ioannes de Rochesana.

Ioannes Rochors Anglus.

Ioannes Sagittarius Burdegalen.

Ioannes Sapidus.

Ioannes Sartoris.

Ioannes Schneppius.

Ioan-

Ioannes Schonerus **Caroloſtad.**

Ioannes Schoper.

Ioannes Secerius.

Ioannes Sleidanus.

Ioannes Spangenbergius.

Ioannes Spinus.

Ioannes Splendianus.

Ioannes Staupitius.

Ioannes Stigelius.

Ioannes Stolfius.

Ioannes Stuck.

Ioannes Sturmius.

Ioannes Stumpff.

Ioannes Tzapko.

Ioannes Valdesius.

Ioannes Vannius.

Ioannes Veltkirchius siue Velcurio.

Ioannes Vijck.

Ioannes de Vessalia.

Ioannes Vuiclephus.

Ioannes Vitlingius, qui & Brene.

Ioannes Vuillebrochius Dantiscanus.

Ioannes Vuolphius Tigurinus.

Ioannes de Vuorden.

Ioannes Zuickius.

Job Gaſt.

39250
Iodocus Goch, siue Coccus, & Iustus Jonas.
Iodocus Vuillichius.
Ionas, qui & Iodocus Cacus.
Ionas Philologus.
Josephus Grumpeck.
Josephus Klug.
Iosias Similerus.
Islebius.
Julius Cæsar P.
Julius Mediolanen, Apostata.
Julius Dominicus Caramanius.
Iustus Menius Isenaten.
Iustus Jonas, seu Iodocus Coch, uel Coccus.
Iustus Velsius.

¶ Certorum Auctorum libri prohibiti.

Iacobi Almain liber contra Thomā de Vio.
Iacobi Bophart de studio literarum, & iuuentute erudienda libellus.
Iacobi Brunsuuicensis Cathechesis puerilis.
Iacobi à Burgundia Apologia ad Carolum Cæsarem.
Iacobi Fabri Commentaria in Euangelia.
Item in Epistolas Diui Pauli. Item, in Epistolas Canonicas. Item, de tribus Magdalenis.

lenis. Item in Psalmos.

**Iacobi Ottheri Sermones. Item, Speculum
fatuorum.**

**Iacobi Schæpperi Tremontiani Monoma-
chia Dauidis & Golix.**

**Ioachimi Abbatis liber contra Petru Lom-
bardum.**

**Ioachimi Ringelbergen. Opera omnia Geo-
mantiæ, & cuiusvis generis Diuinationis.**

**Ioannis Baptiste Gelli liber inscriptus: Ca-
priccidel Bottai.**

**Ioannis de Barro libri & scripta omnia Ma-
gicæ artis.**

**Ioannis Boccatij lib. inscript. Cento nouelle,
oueril Decamerone. Vide Boccacij.**

Ioannis Casæ Poemata.

**Ioannis Cuspiniani liber inscrip. Imp. & Cæs.
uitæ, cum imaginibus ad uiuam effigiem
expressis.**

Ioannis Fabricij Montani Poemata omnia.

**Ioannis Gertophij Recriminatio aduersus E-
doardum Læcum Anglum.**

**Ioannis Lubicensis de Antichristi aduentu,
& de Messia Iudæorum.**

**Ioannis Mahusij Aldernaden. Epitome An-
notationū Eras in nouum Testamentū,**

039250
Ioannes Pici Carthusien. Paraprases, & An-
notationes in Psalmos.

Ioannes Reuclini Speculum oculare, De uer-
bo mirifico, Ars Cabalistica.

Ioannis Rutheni Tabulæ locorum commu-
nium utriusque Testamenti.

Ioannis Saxonis liber de iudicijs Astrorum.

Ioannis Soteris liber siue Epigrammata ex
uarijs auctoriibus collecta.

Ioannis Sutel de terribili excidio Hierosoly-
mitarum.

Ioannis Vunschelburgensis de signis & mira-
culis falsis, & de superstitionibus.

Juliani Collen. Tractatus de certitudine gra-
tiae Dei, & salutis nostræ.

¶ Incertorum auctorum libri prohibiti.

Imperatorum ac Cæsarum uitæ.

Index Bibliorum impressus Coloniæ in ædi-
büs Quentilianis.

Index utriusque Testamenti penè similis in-
dici Bibliorum Roberti Stephani.

Instructio Visitationis Saxonice.

Interpretatio nominum Chaldæorum.

Introductio puerorum.

Julius Dialogus, alias Aula.

Aucto-

AVCTORES QVORVM LIBRI
& scripta omnia prohibentur.

Kautius.

Knipstro Pomeranus.

Knopper Dellingius.

Kolbius.

AVCTORES QVORVM LIBRI
& scripta omnia prohibentur.

Lactantius Ragnonus.

Lambertus de Nigro monte.

Laurentius Czoch.

Laurentius Tubbiius Pomeranus.

Leonardus Culman.

Leo Iudas.

Leonardus Fuchsiius.

Leonardus Iacobus Northusianus.

Leonardus Strubin.

Leopoldus Dickius.

Lollardus.

Lucas Lossius.

39260
Lucas Schroteysen, Robeaquensis.
Lucius Hetzerus.
Lubius Pisæus.
Ludouicus ab Eberstein.
Ludouicus Hetzer.
Lutherus.
Lyfmaninus.

¶ Certorum Auctorum libri prohibiti.

Laurentij Vallæ, De falsa donatione Constantini. Item, de libero arbitrio. Item, Annotationes in nouum Testamentum. Item, de Voluptate.

Lucæ Bettini liber inscrip. Oracolo della Renouatione della Chiesa, &c.

Lælij Capilupi Cento ex Virgilio.

Lucæ Gaurici Tractatus Astrologicus in quo agitur de præteritis multorum hominum accidentibus. Item de Astrologia Iudicaria.

Luciani Mantuani Annotationes in Comment. D. Ioannis Chrysost. in Epistolam ad Rom.

Luciani Samosaten. Dialogi, Mors Peregrini, & Philopatris.

Ludo.

Ludouici Pulcij Poemata.

Ludouici Chalcondyle Atheniensis, de origine & rebus gestis Turcorum libri decem, Conrado Clauferio interprete.

¶ Incertorum auctorum libri prohibiti.

Lamentationes Petri, auctore Esdra.

Lamentatio & quærimonia Missæ.

Litaniæ Germanorum.

Loci communes de bonis operibus, & de potestate Ecclesiastica.

Loca insignia.

Loci insigniores.

Loci omnium ferè capitum Euangeliorum.

Loci utriusque Testamenti.

Lucta Christiana.

Ludus Pyramidum.

Libellus aurcus, quòd idola, &c.

Liber inscriptus: Abdias de uitis XII. Apost.

Liber inscriptus: An statui & dignitati Ecclesiasticorum magis conducat admittere Synodum Nationalem, piam, & liberam, quam decernere bello, &c.

Liber inscriptus: Augustini & Hieronymi Theologia.

039250
Liber inscrip. Alcuni importanti luochi tradotti fuor delle Epistole latine di M. Francesco Petrarcha, &c. contre Sonetti suoi, & 18. Stanze del Berna, auanti il 20. Canto, &c.

Liber inscrip. Baslien. Eccl. Cur Missam. &c.

Liber inscrip. Bulla Diaboli, &c.

Liber inscrip. Capo finito.

Liber inscrip. Consilium de emendanda Ecclesia.

Lib. inscrip. Consilium Pauli III. datum Imperatori in Belgis, cum Eusebij Pamphilij pia explicatione.

Liber inscrip. Cur Ecclesia quatuor Euangelia acceptauit.

Liber de auditorate, officio & potestate Pastorum Ecclesiasticorum.

Liber de Cœna Dominica.

Liber de Conuentu Haganoen.

Liber inscrip. De disciplina puerorum, recteque formâdis eorû studijs & moribus, &c.

Liber inscript. Doctrina uerissima tolta dal cap. 4. à Rom. per consolar le afflitte conscientie.

Liber de emendatione & correctione status Christiani.

Lib.

Lib. inscrip. Ex uetusstissimis Orthodoxorum
Patrum libris, &c. De genuino Euchari-
stiæ negotij intellectu & usu, &c.

Liber De falsa Religione.

**Liber De Fatis Monarchiæ Romanæ Som-
nium, Vaticinium Esdræ, &c.**

Lib. De Gratia & libero eius, uelociq; cursu.

Lib. Delle Statue, & Imagini, &c.

Lib. inscrip. La forma delle preghiere Eccle-
siastice con la maniera d' amministrar' i
Sacramenti, & celebrare il matrimonio.

**Lib. Delle Commissioni & facultà che Papa
Giulio III. ha dato à me Paolo Odescalco.**

Libri Della Ventura.

Libri Hermetis Magi ad Aristotelem.

**Libri decem annulorum, Quatuor speculo-
rum, Imaginum Thobiæ, Imaginum Pto-
lomæi, Virginalis, Clauicula Salomonis.**

**Liber Salomonis Magicis superstitionibus
refertus.**

Lib. inscrip. Illust. & Potentiss. Senatus Po-
puli que Angliæ sententia, de eo consilio
quod Paulus Episc. Rom. &c.

Lib. inscrip. Opus Illustriss. & Excellentiss. seu
speciabilis uiri Caroli Magni, &c. contra
Synodus quæ in partibus Græciæ pro-

- adorandis imaginibus, stolidc siue arro-
ganter gesta est.
- Lib. in Orationem Dominicam.**
- Lib. in orationes Dominicas saluberrimæ &**
**sanctissimæ meditationes ex lib. Catholi-
corum Patrum.**
- Liber Militantis.**
- Liber De Prouidentia Dei.**
- Liber De Sacerdotio, Legibus, & Sacrificijs
Papæ, &c.**
- Liber de uera differentia Regiæ potestatis &
Ecclesiasticæ.**
- Liber De uita iuuentutis instituenda, mori-
bus & studijs corrigendis.**
- Liber De unitate Ecclesiastica.**
- Lib. inscrip. Itinerariū Pctri per Clemētem.**
- Lib. inscrip. Nicodemus de passione Christi.**
- Liber inscriptus, Pontificij Oratoris Lega-
tio in Conuentu Norembergen.**
- Lib. inscrip. Pauli IIII. Papæ Romani Episto-
la consolatoria & hortatoria ad suos di-
lectos filios, &c.**
- Libri, libelli, & opera uniuersa cuiuscunque
artis, facultatis, idiomatis, uel argumenti
sint, etiā si nullibi de Fide aut de Religio-
ne differant, quæcunq; à Quadraginta an-
nis**

nis citra sine nomine auctoris aut impressoris, aut temporis aut loci impressa sunt.
Libri & quæcunque posthac imprimentur cū titulo uel sine titulo auctoris, impressoris, temporis, uel loci, sine licentia & approbatione in scriptis habita ab Ordinario & Inquisitore loci ubi opus excusum fuerit, seu ab alijs à sancta Sede Apostolica ad id, siue ab Inquisitoribus specialiter deputatis, & sine fide eiusdem licentiae & approbationis in eodem libro pariter impressa.

Libri & Tractatus omnes qui ab impressoribus quorumuis librorum hæreticorum hactenus excusi sunt, pro suspectis habeantur, & nullatenus uendantur, aut emanantur, aut legantur, aut teneantur, nisi prius ab Ordinariis, unà cum Inquisitoribus, siue cum Commissariis sancte Inquisitionis declaratum sit, eos neque hæreses aut errores continere, neq; ab hæreticis compitos, uel editos fuisse, neque execrabilis memoriae cuiusvis hæretici nomen uel ullum penitus uestigium seruare.

Libri & Tractatus omnes quicunq; posthac uel ab impressoribus hæreticis, uel ab ipso

rum hæreticorum libros imprimentibus
excludentur, cuiuscunq; inscriptionis, idio-
matis, artis, & argumenti fuerint, tanquā
reieoti & omnino prohibiti caueantur.

Libri omnes & Tractatus cuiuscunque in-
scriptionis, artis, argumenti, professionis,
uel idiomatis sint, insuper Interpretatio-
nes, Versiones, Commentaria, Historiæ,
Epistolæ, Carmina, Dialogi, Apologi, Scho-
lia, & in uniuersum prorsus omnia quæ-
cunque ab hæreticis composita sunt, uel
in posterum componentur, uel sub hære-
ticorum nomine, uel nuncupatione, siue
patrocinio imprimentur, etiam si nil pro-
fus de fide uel de Religione contineant.

Libri omnes, & scripta Chiromantiæ, Phy-
sionomiæ, Aeromantiæ, Geomantiæ, Hy-
dromantiæ, Onomatiæ, Pyromantiæ, uel
Necromantiæ, siue in quibus Sortilegia,
Veneficia, Auguria, Aruspicia, Incatatio-
nes, Magicæ artis, uel Astrologiæ iudicia-
riæ Diuinationes circa futuros contingen-
tes euentus, aut euentuum successus, siue
fortuitos casus, ijs tantū naturalibus ob-
seruationibus exceptis, quæ est Nauigatio-
nis, Agricolationis, siue Medicæ artis iu-
uandas

uandæ gratia conscriptæ sunt.
Libri omnes Decretis quorumcunque Pon-
tificum uel Conciliorum condemnati.

M.

AVCTORES QVORVM LIBRI
& scripta omnia prohibi-
bentur.

- Marcellus Palingenius Stellatus.
 Marcus Antonius Coruinus.
 Marcus Cordelius Torgensis.
 Marcus Ephesinus.
 Marcus Tilemanus Heshusius.
 Marsilius de Padua.
 Martiniko.
 Martinus Borrhaus Stugardian.
 Martinus Bucerus.
 Martinus Frectus.
 Martinus Lutherus.
 Martinus Meglin.
 Martinus Ostermincherus.
 Martinus Alberus.
 Matthæus qui & Assartius Scoffer.
 Matthæus Philargirius.
 Matthæus Zellijs Keiferspergen.

039250
Matthæus Zifer.
Mathias Flaccus Illiricus.
Maturinus Corderius.
Maximilianus Maurus.
Melanchton.
Melchior Ambachius.
Melchior Clinch.
Melchior Hofmannus.
Mennon Simon.
Menardus Moltherus.
Michael Cellarius.
Michael de Cesena.
Michael Rotingius.
Michael Seruetus.
Michael Sellarius.
Michael Toxita.
Miconius Osualdus.
Milo Conuerdale Erobacan.
Morlinus.
Muncerus.
Munsterus.
Murnerus.
Musculus.

¶ Certorum auctorum libri prohibiti.
Marci Antonij Flaminij Paraphrases, & Cō-
ment.

ment. in Psal. Item literæ, & carmina omnia.

Marcii Pagani Carmina.

Massuccij Salernitani Nouellæ.

Merlini Angli liber obscurarum prædictio-
num.

¶ Auторum incerti nominis libri pro-
hibiti.

Magicæ artis libri & scripta omnia.

Maniera di tener ad insignar' i figliuoli Chri-
stiani.

Margarita Theologica.

Matrimonio delli Preti, & delle Monache.

Medicina animæ.

Medicina animæ pro sanis simul & ægrotis,
instante morte.

Meditationes in Orationem Dominicam

Meditationes, & precationes piæ, admodum
utiles, & necessariæ pro formandis tum
conscientijs, tam moribus electorum.

Metaphrases Epistolarum D. Pauli ad com-
munem Ecclesiarum concordiam.

Methodus in præcipuos Scripturæ diuinæ
locos.

Methodi sacræ Scripturæ Tomi duo.

Microsynodus Norimbergensis.

Ministrorum Verbi Argentinensiū admoni-

000-9260
tio ad ministros Helueticos.

modo di tener nell' insegnar', & nel predi-
car' al principio della Religione Chri-
stiana.

modo, & uia breue da consolar quelli che
stanno in pericolo di morte.

Modus solemnis & autenticus ad inquiren-
dum, &c.

N.

AVCTORES QVORVM LIBRI
& scripta omnia prohi-
bentur.

Nicolaus Amsdorfius.

Nicolaus Balingius.

Nicolaus Borbonius Vandoperanus.

Nicolaus Bryling.

Nicolaus Cabafila.

Nicolaus de Calabria.

Nicolaus Clemangis.

Nicolaus Galecus.

Nicolaus Gallafius.

Nicolaus Gallus.

Nicolaus Gerbellius.

Nicolaus Herforde Anglus.

Nicolaus Krompach.

Nico-

Nicolaus Macchiauellus.
 Nicolaus de Pelhrzimoun.
 Nicolaus Quodus.
 Nicolaus Radiuil Palatinus Vuilnen.
 Nicolaus Ridlæus.
 Nicolaus Seubelius.
 Nicolaus Selueccerus.
 Nicolaus Storckius.
 Nicolaus Vdall Anglus.
 Nilus Theßalonicen.

¶ Certorum auctorum libri prohibiti.

Nicolai Franci carmina contra Petrum Are
tinum.

Nicolai Rhodingi Exhortatio ad Germaniā.
 Item Precationes carmine conscriptæ.

Nicolai de Tudisco Abbatis Pan. Tractatus
super Concilio Basileen.

Nicolai Vinmanni Colymbeses siue de arte
natandi Dialogus.

¶ Incertorum Auctorum libri prohibiti.

Necromantia opera & scripta omnia.

Notoriae artis opera.

Nomenclator insignium scriptorum.

Notæ ueræ Ecclesiæ.

O.

AVCTORES QVORVM LIBR^I
& scripta omnia prohibentur.

Oecolampadius.

Ortolphus Marolt Francus.

Osiander.

Osualdus Myconius.

Otho Brunsfelsius.

Otho Cerberus Pabergen.

Otho Henricus.

Otho Vinerius.

Otho Vuerdmillerus.

Ottonellus Vida.

¶ Certorum Auctorum libri prohibiti.

Ogerij Dani Fabulæ.

In Ouidij Metamorphoseos libros Cōmentaria siue Enarrationes allegoricæ uel tropologicæ.

¶ Incertorum Auctorum libri prohibiti.

Oeconomica Christiana.

Onus Ecclesiæ.

Opera diuina della Christiana uita, &c.

Optima

Optima ratio cōponendæ Religionis quę sit.
Opus imperfectum in D. Matthæi Euange-
lium, D. Chrysostomo falso attributum.

Orandi modus.

Oratio pro Iulio II. Ligure à quondam bene-
docto & Christiano perscripta.

Orationes Dominicales Gryphij.

P.

AVCTORES QVORVM LIBRI
& scripta omnia prohi-
bentur.

Pacimontanus Balthasar.

Paulus Commodus Britannus.

Paulus Constantinus Phrygio.

Paulus Dasypodius.

Paulus Eberus.

Paulus ab Eitzem.

Paulus Fagius.

Paulus Ritius Israelita.

Pellicanus Conradus.

Petrus Abilardus.

Petrus de Aragonia.

Petrus Artopœus.

Petrus Brubachius.

000 59260
Petrus Cholinus.
Petrus Dresdenis.
Petrus Ferrarien.
Petrus Ioan de Villa Sereiatum.
Petrus de Luna.
Petrus Martyr Vermilius.
Petrus Martyr Verunghus.
Petrus Misnen.
Petrus Molinæus.
Petrus Olerius.
Petrus Paulus Vergerius.
Petrus Payne Anglus.
Petrus Sebiuilla.
Petrus Similerus.
Petrus Viretus.
Petrus Vualdus.
Philippus Melanchton.
Philoletches
Philothæus Iræneus Eupolitanus.
Pomeranus.

¶ Certorum auctorum libri prohibiti.

Pauli Polscij Psalteriū Græco carmine Ver-
sum cū prefatione Philippi Melanchtonis.
Petri de Abano opera Geomantiæ. Item li-
ber de imaginibus Astrologicis, & de om-
ni ge-

ni genere diuinationis.

Petri Aretini opera omnia.

Petri Lignæi Parabolæ.

Petri Moselani Protegésis Pedologia in pue
rorum usum conscripta.

Petri de Virea Peregrinatio Hierusalem.

Philippi Catti aduersus Henricum Bruns.

Poggij Florentini Facetiae.

Polydori Virgilij de Inventionibus rerum.

Pompæi Barbæ lib. de secretis naturæ.

¶ Incertorum Auditorum libri prohibiti.

Paralipomena rerum memorabilium.

Pasquini & Marphorij Hymnus in Paulum
III.

Pasquillus Fagius.

Pasquillus Germanicus.

Pasquillus proscriptus à Tridétilo Cōcilio.

Pasquillus semipoeta.

Pasquillorum Tomi duo.

Pasquilli omnes, omnesque conscriptiones
in quibus Deo, aut Sanctis, aut Sacramen
tis, aut Catholicæ Ecclesiæ & eius cultui,
aut Apostolicæ Sedi quomodocunq; de
trahatur.

Passio Mart. Lutheri secundum Marcellum.

00069250
Phalarismus.

Phrases sacræ scripturæ.

**Piæ & Christjanæ Epistolæ cuiusdā serui Ie-
su Christi, de Fide, operibus, & charitate,
Precationum aliquot & piarum meditatio-
num Enchiridion.**

Precationes Biblicæ.

**Precationes Christianæ ad imitationem Psal-
morum.**

Precationes Dominicæ Gryphij.

**Precationes Psalmorum per Ioannem Hon-
burgium latinitatæ donatæ.**

**Precedentie alla Apologia della Confessio-
ne Vuirtemberg.**

**Processus Cōcistorialis martyrij Ioan. Huss,
Psalterium Translationis ueteris cum noua
præfatione Martini Luteri.**

Pyromantiæ libri & scripta omnia.

R.

AVCTORES QVORVM LIBRI
& scripta omnia prohi-
bentur.

Rabelesius.

Raidenus.

Raimundus Neophitus.

Raphael

Raphael Musæus.
 Reinhardus Lorichius.
 Rapsodus.
 Rhegius Vrbanus.
 Rhellicanus Tigurinus.
 Ricardus Morison Anglus.
 Ricardus Samson.
 Ricardus Tauerner.
 Ricardus Thracius de Todyngton.
 Ricardus Vuich.
 Robertus Anglus.
 Robertus Barnes.
 Robertus à Moshan.
 Robertus Stephanus.
 Rod Gaial.
 Robertus Baus.
 Rodulphus Gualterus Tigurinus.

¶ Certorum Auctorum libri prohibiti.

Raimundi Lulli opera per Gregorium XL
damnata.

Raimundi de Sabunde Theologia naturalis.

¶ Incertorum Auctorum libri prohibiti.

Ratio breuis sacrarum tractandarum Con-
cionum.

00039250
Ratio cur qui Confessionem Augustanam
profitentur, &c.

Ratio & methodus cōsolandi periculose de-
cumbentes, &c.

Receptatio omnium figurarum sacræ Scri-
pturæ.

Reformatio Ecclesiæ Coronen.

Regis & Senatus Angli Sententia de Con-
cilio quod Paulus Episcopus Rom. Man-
tuæ futurum simulauit.

Restitutionum Doctrinæ & uitæ Christianæ
liber per Monasterienses Anabaptistas e-
ditus.

S.

AUCTORES QVORVM LIBRI
& scripta omnia prohi-
bentur.

Sapidus Poeta.

Scaplerus.

Schneppius.

Sebaldus Hauenreuterus.

Sebaldus Heyden.

Sebastianus Castalion.

Sebastianus Francus.

Seba-

Sebastianus Froschelius.

Sebastianus Lepusculus.

Sebastianus Meyer.

Sebastianus Munsterus.

Seruetus Hispanus.

Simon Gryneus.

Simon Hessus.

Simon Sultzerus.

Stanislaus Orichonius Ruthenus.

Stephanus Donetus.

Suuenckfeldius.

¶ Certorum Authorum libri prohibiti.

Seraphini Firmani Apologia pro Baptista de Crema.

Sigiberti liber contra Papam Gregorium, & contra Epistolas Paschalis Papæ.

Stephani Vuinetonien. Episcopi de uera obedientia.

¶ Incertorum authorum libri prohibiti.

Scripta quædam Papæ, & Monarcharum de Concilio Tridentino, &c.

Scholia in Epistolam Pauli III. Pontificis Maximi.

00039250
Sententiæ pueriles.

Sermones conuiuales.

Sermones de Prouidentia Dei.

Similitudinum & Dissimilitudinum liber.

**Simplicissima & breuissima Catechiſmi ex-
positio.**

Simplex & succinctus orandi modus.

**Simulachri, Historie, & Figure della mor-
te, &c.**

**Somnium & uaticinium Esdræ de fatis Mo-
narchiæ Romanæ.**

**Speculum cœcorum ad cognitionem Euan-
gelicæ ueritatis.**

Suermenica doctrina.

Summa totius Scripturæ.

Summarium Scripturæ.

Summa in Smaragdum supèr Euangelia &

Epistolas totius anni, tām separatim, quām

una cum dicto auctore impressa.

**Supplicatio quorundam apud Heluetios E-
uangelistarum ad Episcopum Constan-
tiensem.**

Supputatio annorum mundi.

**Supplice effortatione di nuouo mandata all'
inuitiss. Cæsare Carlo V. &c.**

**Syncrama clarissimorum virorum, qui Ha-
læ con-**

¹⁰
Iæ conuenerunt, super uerbis in Domini.
Synodus Marpurgensis.

T.

AVCTORES QVORVM LIBR^I
& scripta omnia prohibentur.

Theobaldus Gertachius Billicanus.
Theodorus Bibliander.
Thomas Blaurerus.
Thomas Cranmerus.
Thomas ab Hofen,
Thomas Muncerus.
Thomas Neogeorgus.
Thomas Platterus.
Thomas Venatorius,
Thomas Vuolfius.

¶ Certorum Auctorum libri prohibiti.

Thansilli Aloysij Poemata.
Thomitani expositio super Matthæum.
Tricassij Chiromantia.

¶ Incertorum Auctorum libri prohibiti.

Thalmud Hebræorū, ciūsque glossæ, annota-

00. 69250
tiones, interpretationes, & expositiones
omnes.

Themata 114. Basileæ disputata.

Threni Hieremiacæ mysticati.

Tractatus ad omnes in Christianam liber-
tatem maleuolos.

Tractatus de redditibus & Decimis.

Tragœdia de libero arbitrio.

Trigamus.

Trilogium pro Catechistis.

Troporum Theologicorum, &c.

Turicella.

Tractatus de uera & pura Ecclesia, D. Atha-
nasio falsissime adscriptus.

Trattato del Beneficio di Christo.

V.

AVCTORES QVORVM LIBR
& scripta omnia prohi-
bentur.

Vadianus Ioachimus.

Valerius Anselmus Ryd.

Valerius Philarcus.

Varemundus Luitholdus.

Vldaricus Zasius I. C.

Velcurio.

Verge-

Vergerius.
 Victor de Bordeus.
 Victorinus Strigelius.
 Vincentius Obsopæus.
 Vitilingius, siue Brentius.
 Viretus Petrus.
 Vitus Theodorus.
 Vitus Vinsemius.
 Ulricus Studerius.
 Ulricus Velenus Minkonien.
 Ulricus de Utten.
 Urbanus Reginus.
 Vuendelinus ab Helbach.
 Vuentzeslaus Linck.
 Vueselus, siue Basilius Groningen.
 Vuilhelmus Nescenus.
 Vuolfangus Fabritius Capito.
 Vuolfangus Meusel.
 Vuolfangus Musculus.
 Vuolfangus Ruefz.
 Vuolfangus Maler.
 Volfangus Vuissenburgius.
 Vuelphalus Ioachimus.

¶ Certorum Authorū libri prohibiti.

Vallæ de Libero arbitrio Tractatus, & de

0039250
falsa donatione Constantini. Item, Annotationes in nouum Testamentum.

Viti Amerbachij Antiparadoxa. Item, Com-
mētaria in Pythagoræ & Phocilidis Poe-
mat. Item, Historias de Sacerdotio Iesu
Christi.

¶ Incertorum auctorum libri pro-
hibiti.

Valdensium Confessio, & Apologia fidei ad
Vladislaum Regem Vngariæ.

Varia doctorum piorumq; uirorum, de cor-
rupto Ecclesiæ statu Poemata.

Viridarij somniū de Potestate Papæ, & Prin-
cipum sœularium.

Visitatio Saxonica.

Vitæ Patrum cum præfatione Martini Lu-
theri.

Vita & gesta Hildebrandi.

Vitæ Pon. Rom. Vuitenberg. impressæ.

Vn brieue modo , qual deue tener ciascun
Padre.

Vnio dissidentium tripartita.

Vniuersitatis Vuitenberg. seria actio apud
Principem Fridericum.

Xistus

72
X.

Xistus Bethulius Augustanus, cum omnibus operibus suis.

Z.

Zafius.

Zellius Keyserpergen, cum omnibus Operibus suis.

Zuinglius.

BIBLIA PRO HI-
bita.

Biblia Antuerpiæ impressa per Antoniū
Goinum 1540.

Biblia Antuerpiæ per Ioannem Stecl-
sium 1538. 1541. 1542.

Biblia Antuerpiæ per Martinum Cæfarem
1534.

Biblia Argentorati apud Ioannem Schot-
tum 1535.

Biblia Argentorati Græca, apud Vuolfium
Cephalæum 1526. cum præfationibus Io.
Loniceri, & inscriptionibus ac partitioni-
bus libris Bibliorum præfixis.

Biblia Basileæ per Andream Cratandrum,
1526.

Biblia Basileæ per Frobeniū 1522. 1530. 1538.

Biblia Basileæ cum annotationibus Sebastia-
ni Munsteri.

Biblia Basileæ apud Nicolaum Brylingerum
1544.

Biblia Lugduni apud Antoniū Vincentium
1545. 1555.

Biblia Lugd. per Guilielmū Boule 1537. 1542.
Biblia

Biblia Lugduni per Henricum Sauoret 1536.

Biblia Lugduni apud Hugonē à Porta 1538.

1542. 1544.

Biblia Lugduni apud Iacobū Lunctam 1546.

1548.

Biblia Lugduni apud hæredes Iacobi Lunctæ

1549.

Biblia Lugduni apud Ioannem Frellonium

1551.

Biblia Lugduni apud Iohan. Lunctam 1544.

1546.

Biblia Lugduni per Scipionem de Gabiano

1536.

Biblia per Sebaftianum Gryphium 1542.

Biblia Lugduni per Theobaldum Paganum

1542.

Biblia Parisijs per Franciscum Gryphiū 1541.

1542.

Biblia Parisijs per Petrum Reynauld 1540.

Biblia Parisijs per Robertū Stephanū 1528.

1532. 1534. 1540. 1545. 1546.

Biblia Sebaftiani Caſtalionis.

Biblia Tiguri per Christophorū Froſco-
uerum 1539. 1543.

Biblia Venetijs ad ſignum Spai 1544. 1548.

Biblia Venetijs Iſidori Clarij.

0003000
Biblia cum recognitione Martini Lutheri.
Biblia utriusque Testamenti, cum noua interpretatione, & copiosissimis in eam annotationibus, per Rob. Stephanum 1557.
Bibliorum Index Coloniæ impressus, in ædibus Quentellianis 1529. Cum uniuersis similibus Biblijs ubicunque excusis.

Biblia omnia uulgari idiomate, Germanico, Gallico, Hispanico, Italico, Anglico, siue Flandrico, &c. conscripta nullatenus uel imprimi, uel legi, uel teneri possint absq; licentia sacri Officij S. Rom. Inquisitionis.

NOuum Testamentum Antuerpiæ per Ioannem Batman 1541.
Nouum Testamentū per Adrianum de Bergis, & Christophorū de Remunda & Zeel.

Nouum Testamentum Lugduni per Balthasar Arnouelles 1547.

Nouum Testamentum Lugduni apud Guilielmum Rouillium 1545.

Nouum Testamentum Lugduni apud Sebastianum Gryphium 1547. 1555.

Nouum Testamentum Lugd. Maximi Theophilii Florentini 1551.

Nouum

Nouum Testamentū Parisijs apud Viduam

Ma. à Porta 1556.

Nouum Testamentum Venetijs apud Co-
minum de Tridino 1546.

Nouum Testamentum Venetijs in Officina
Francisci Bindoni, & Maphæi Pasini 1538.

Nouum Testamentum cum duplii inter-
pretatione D. Erasmi, & Veteris interpre-
tis: Harmonia item Euangelica, & Indi-
ce, &c.

Nouum Testamentum apud Ioannem Cri-
spinum 1555. Cum omnibus similibus li-
bris Noui Testamenti.

Noui Testamenti libri vulgari idiomate con-
scripti, sine licentia in scriptis habita ab
Officio Sanct. Rom. & uniuersalis Inqui-
sitionis nullatenus uel imprimi, uel teneri
possint.

TYPOGRAPHI E QVO rum Officinis diuersorum

Hæreticorum Opera pro-
diere.

ADAMUS PETRI BASILEEN. IMPRESSOR.
ADAMUS RIUERIZ.

000-39250

Andreas Cratander Basileen. impressor.
Andreas Gesnerus Tigurinus impressor.
Antonius Dauodeus Geneuen. impressor.
Balthasar Lasius Basileen. impressor.
Bartholomæus Vuesthemerus Basileen. imp.
Christianus Egenolphus Marpurg. & Franc-
furten. impressor.
Christoph. Froscouerus Tigurinus imp.
Crato Mylius Argentoraten. impressor.
Eucharias Ceruicornus Marpurg. impressor.
Fredericus Peypus Norinbergen. impressor.
Franciscus Brucciolius Venet. impressor.
Franciscus Iacchius Geneuen. impressor.
Georgius Machæropcus Argent. impressor.
Georgius Rauu Vuittebergen. impressor.
Georgius Ulricher Argentoraten. impressor.
Georgius Vuachter Norimberg. impressor.
Henricus Petri Basileen. impressor.
Heruagius impressor Basileen.
Hieronymus Curio Basileen. impressor.
Iacobus Burgesius Geneuen. impressor.
Iacobus Cammerlender Argent. impressor.
Ioannes Aloysius Paschalis.
Ioannes Baptista Pinerolius.
Ioannes Bebel Basileen. impressor.
Ioannes Crato Vuittemberg. impressor.

Ioannes

- Ioannes Gerardus Genueen. impressor.
Ioannes Heruagius Argentorat. impressor.
Ioannes Knoblouchus Argent. impressor.
Ioannes Lufft Vuitebergen. impressor.
Ioannes Montanus Norimbergen. impressor.
Ioannes Oporinus Basileen. impressor.
Ioannes Petræus Norimbergen. impressor.
Ioannes Rihelius Argentoraten. impressor.
Ioannes Riueriz.
Ioannes Secerius Haganoen. impressor.
Iosephus Klug Vuitebergen. impressor.
Laurentius Merlinus Geneuensis impressor.
Matthias Apiarius Argentoraten. impressor.
Michael Blum Lypsien. impressor.
Michael Ifyngrinus Basileen. impressor.
Michael Mertinus Stella Basileen.
Nicolaus Brylingerus Basileen. impressor.
Nicolaus Vuolrab Lypsien. impressor.
Petrus Scheffer.
Petrus Brubachius Francofurt. Hagenoen,
siue Halen. impressor.
Petrus Frentz Halen. impressor.
Petrus Seitz Vuitebergen. impressor.
Philippus Vlhardus.
Robertus Stephanus.
Robertus Vuinter Basileen. impressor.

Rodulphus Landulphus Posclauij impress
 Rodulphus Vuysenbachius Tigurinus.
 Sigismundus Grym Augustanus impress.
 Thomas Platterus Basileen. impressor.
 Thomas Volfius Basileen. impressor.
 Ulricus Morhardus Tubingen. impressor.
 Ulricus Neuber Norimbergen. impressor.
 Vindelinus Rihelius Argētoraten. impresso
 Vuolfius Cephalæus Argentorat. impresso

¶ Libri, tractatus, & opera omnia cuius
 cunque auctoris, artis, idiomatis & argumen-
 ti fint, quæcunq; typis, arte, uel industria pra-
 dictorum & similiū impressorum, libros ha-
 reticorum imprimentium posthac ex-
 cusa fuerint, inter prohibita
 habeantur.

FINIS.

CORVINVS EXCVDEBAT
 Pfortzheimij, 1560.

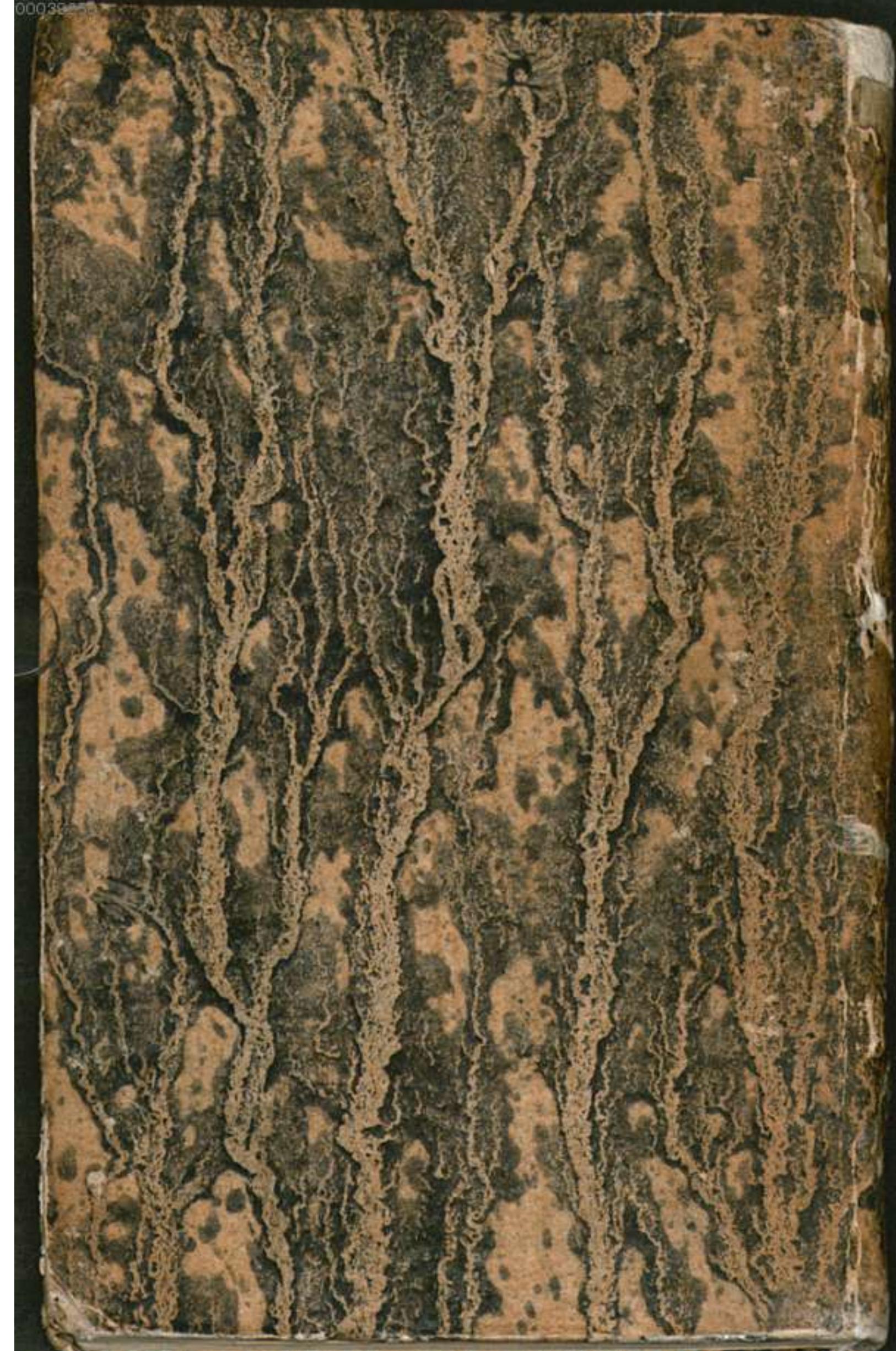
esso.

G 107

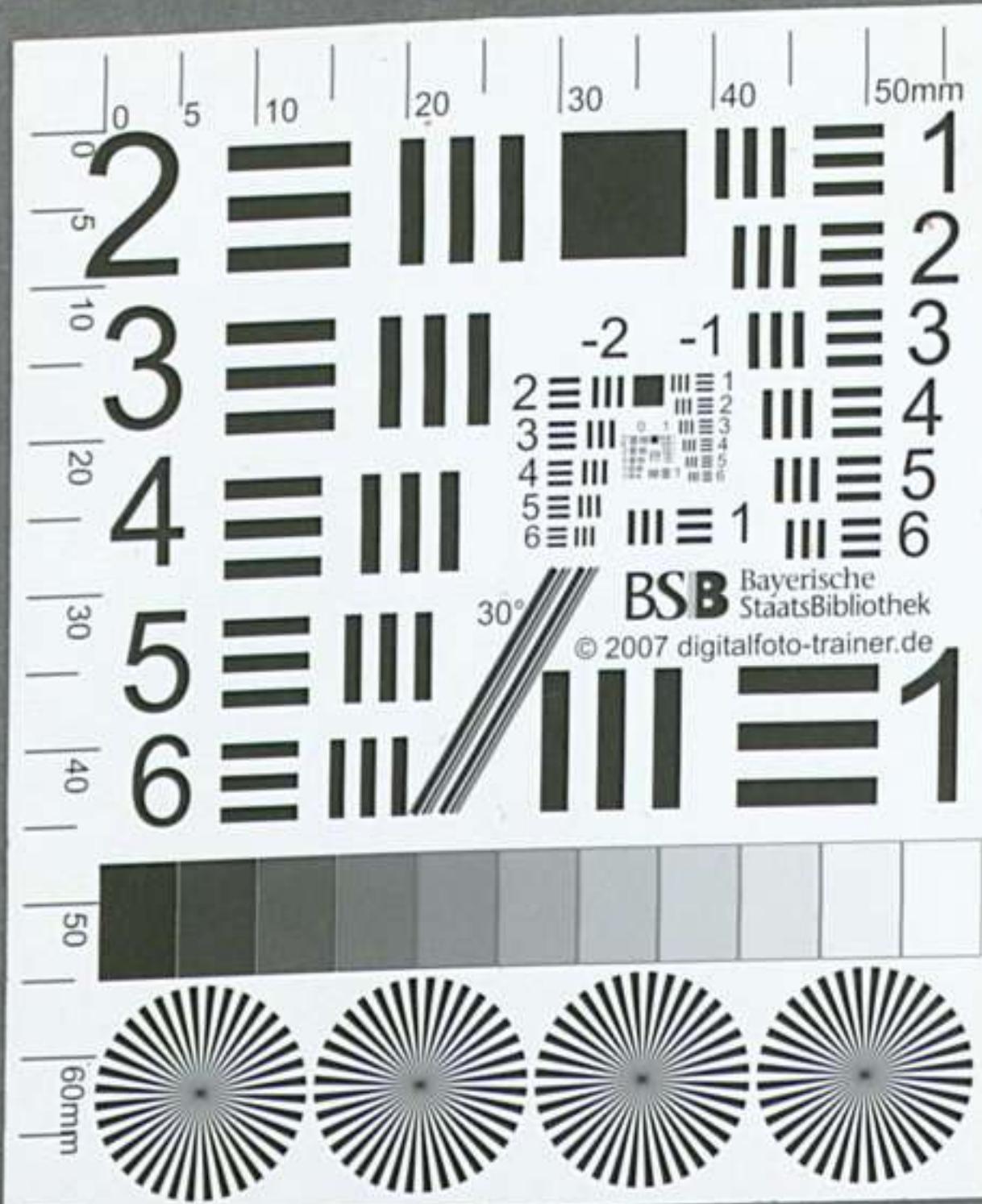
or
r
c
1

00039260

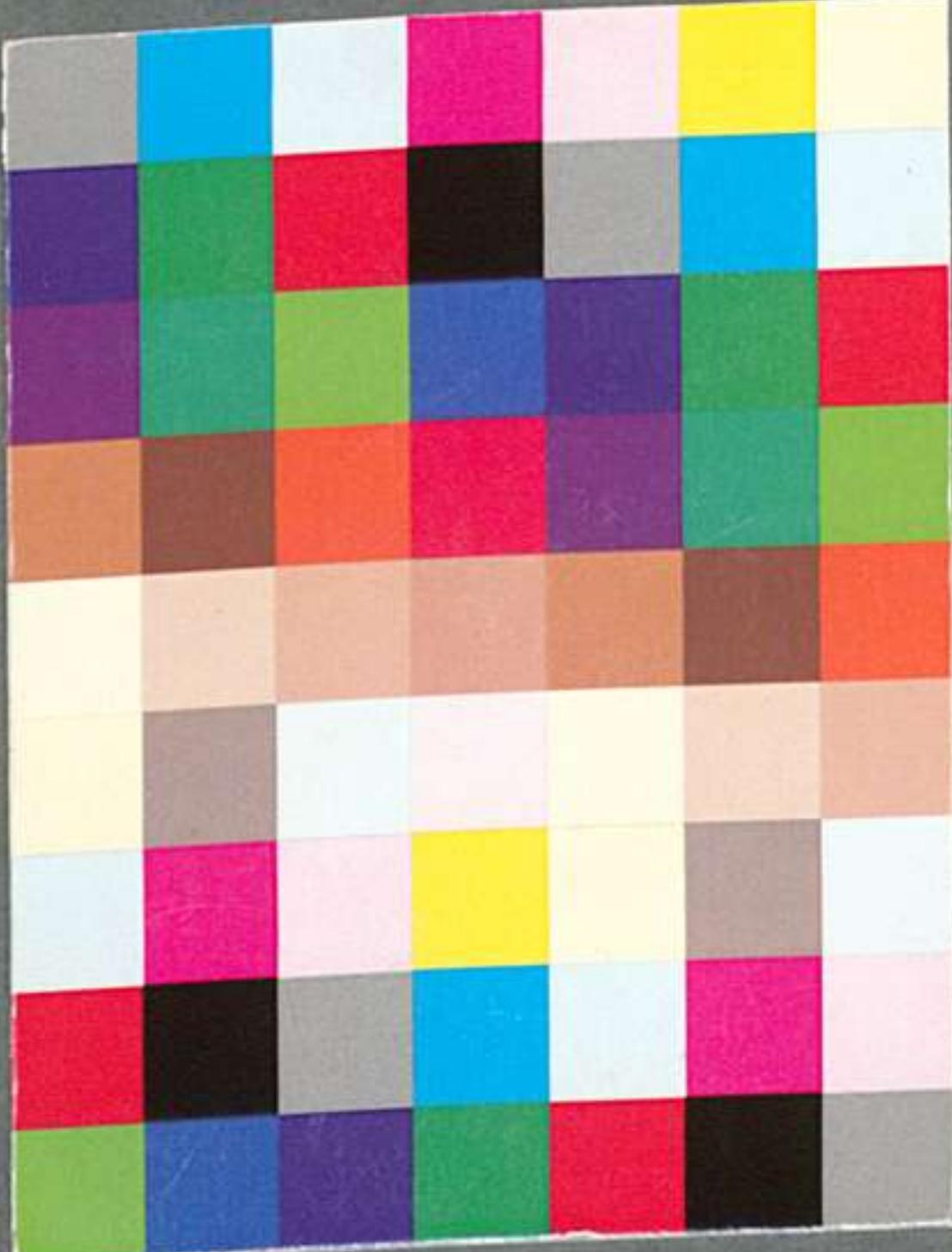

Rodulphus Landulphus Posclauij impressio
 Rodulphus Vuyssenbachius Tigurinus.
 Sigismundus Grym Augustanus impressio
 Thomas Platterus Basileen. impressor.
 Thomas Volfius Basileen. impressor.
 Ulricus Morhardus Tubingen. impressor.
 Ulricus Neuber Norimbergen. impressor.

Rodulphus Landulphus Posclauij impressor.
 Rodulphus Vuyssenbachius Tigurinus.
 Sigismundus Grym Augustanus impressor.
 Thomas Platterus Basileen. impressor.
 Thomas Volfius Basileen. impressor.
 Ulricus Morhardus Tübingen. impressor.
 Ulricus Neuber Norimbergen. impressor.
 .impressor
 .impressor

nna cuius
 z argumen
 ustria præ-
 libros hæ-
 hac ex-
 ta

BAT